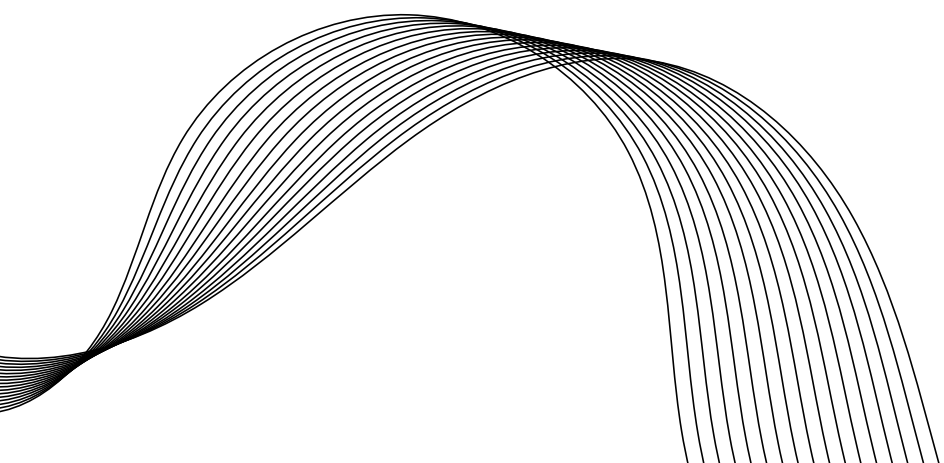


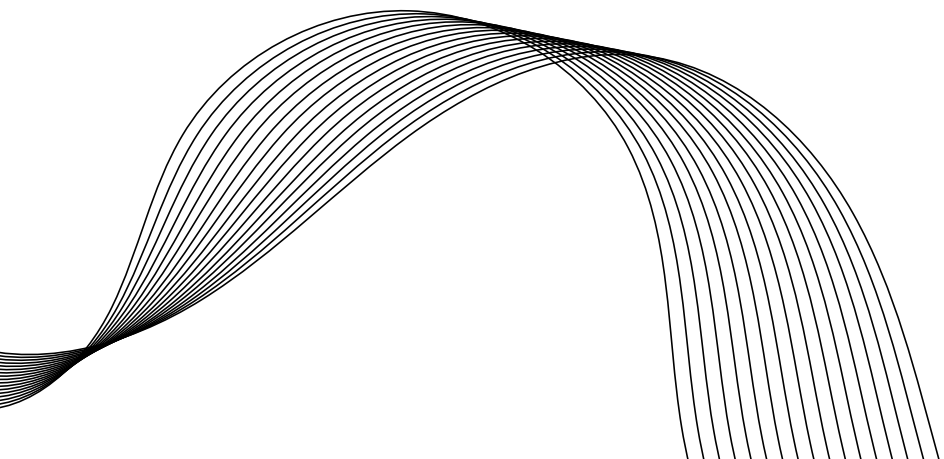


ZU
YD





CAPTAINS OF CIRCULARITY DEELSESSIE: REGIONALE CIRCULAIRE HUB



PROGRAMMA



- Introductie
- Ontwikkeling grondstoffenstromen
- Grondstoffenstroom Textiel
- Grondstoffenstroom Meubels
- Verschillen uit het onderzoek
- Wrap up
- Posterwalk
- Brainstormsessie

INTRODUCTIE

De centrale vraag:
"Wat is nodig om een regionale circulaire hub werkend te krijgen?"

Wat is nodig: nationaal beleid en samenwerking

ONTWIKKELING IN GRONDSTOFFENSTROMEN

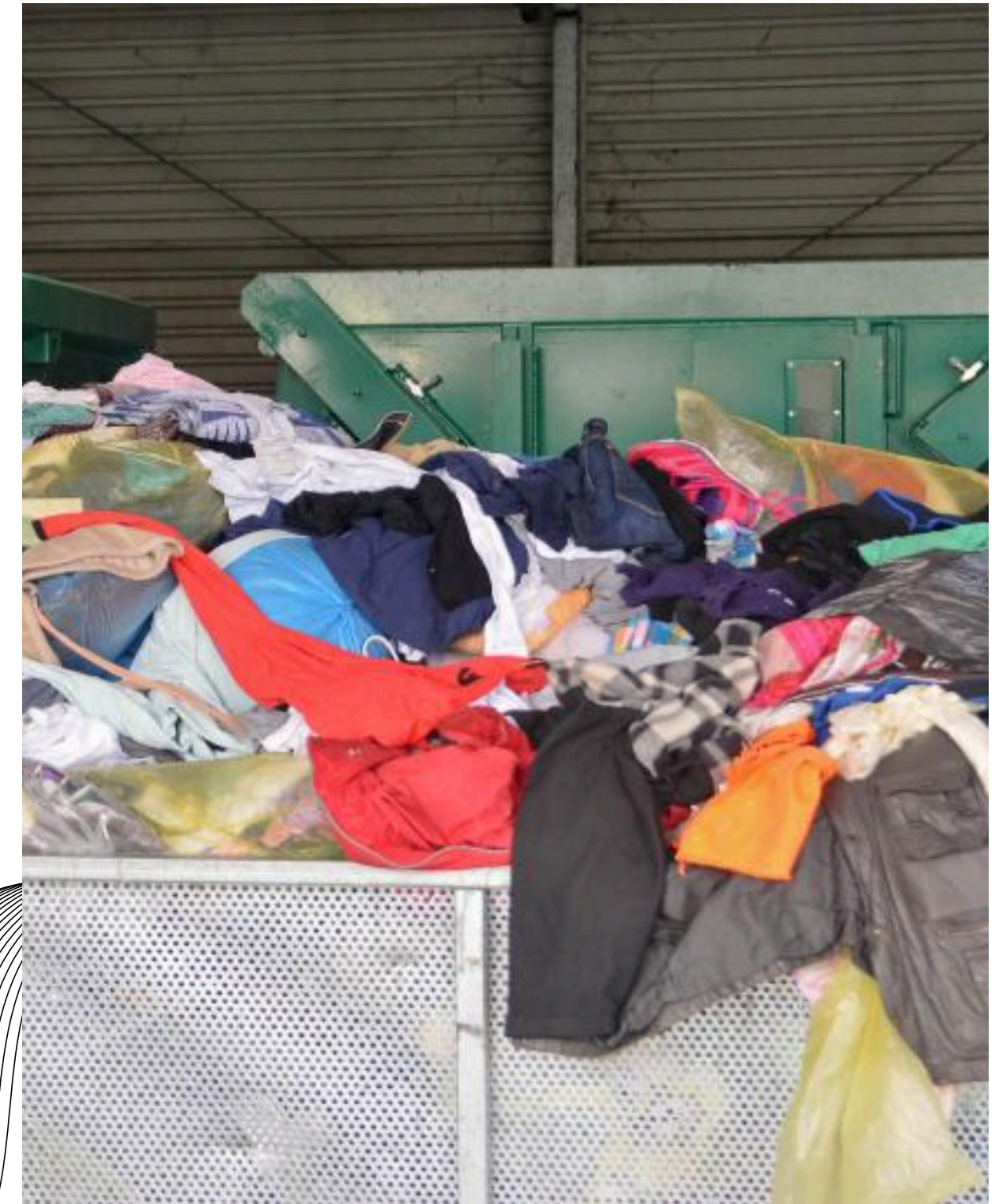
- Wat is een grondstof?
- Wanneer is een grondstof echt circulair?
- Voorbeeld: Glas en Metaal
- Huidige situatie: Nauwelijks nieuwe grondstoffen met hetzelfde circulaire niveau → Veel laagwaardige stromen (recycle)
- Uitdaging: Meer stromen hoger op de R-ladder



TEXTIEL

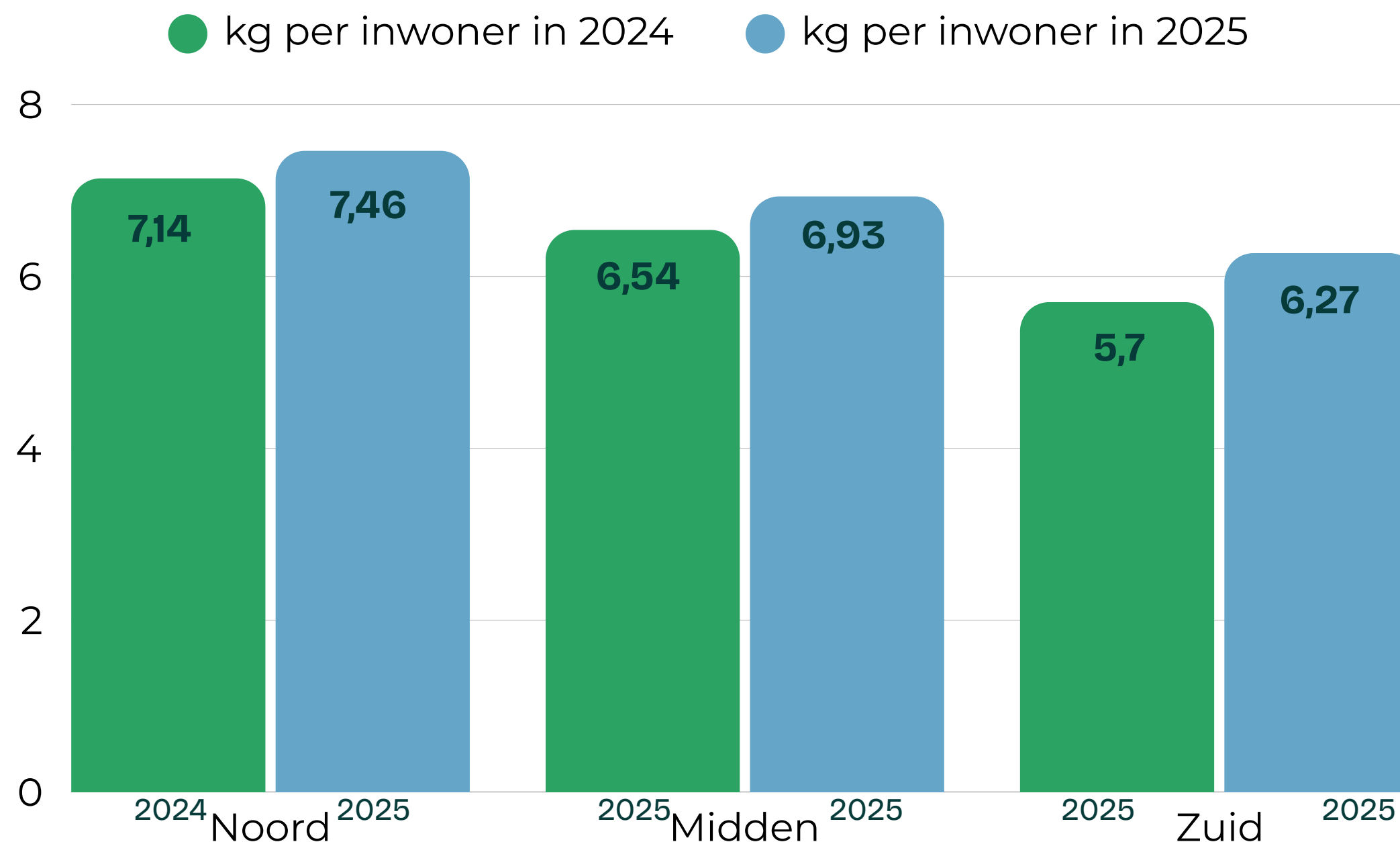
→ Na consumptie/gebruik

- **Inzameling**
 - Nationaal en regionaal toename in textielafval
- **Hergebruik**
 - Grootste gedeelte van herbruikbaar textiel wordt geexporteerd
 - Iets minder dan de helft is onbruikbaar voor hergebruik
- **Reparatie**
 - Textiel wordt 57% v/d tijd afgedankt omdat het stuk is
 - Grootste drempel: aanschafprijs nieuwkoop & prijs reparatie
- **Recycling**
 - Meer open loop recycling → waarde verloren
- **Restafval**
 - Afname in restafval t.o.v. 2014



TEXTIEL

Gemiddelde textielaafval per inwoner in sub regio; Noord-, Midden- en Zuid- Limburg



ASL, 2025;
CBS, 2024;
FFact Strategy & Implementation, 2024
The bin, 2023

CBS, 2024; ASL, 2025

MEUBELS

“Every year, approximately **90 million kilos** of furniture are bought in the Netherlands and approximately **80 million kilos** are discarded.”

Source: Heideveld, A., & Rasing, S. (2025). Werken aan de meubelsector van de toekomst: Hoe repareren meubels redt, vakmanschap versterkt en werk creëert. Het Groene Brein; Goldschmeding Foundation; ReUse Alliance.

55%

of discarded furniture still in good condition- main reason: no longer liked (52%)

12%

current combined **reuse + recycling rate**-preliminary UPV target: minimum 25%

42%

of Dutch furniture retailers offer zero repair services
Only **16%** sell second-hand or repaired furniture

Source: Christensson & Kamphuis 2024; Rebel/TAUW preliminary UPV study, Dec 2023.

Say they are willing to repair furniture

68%

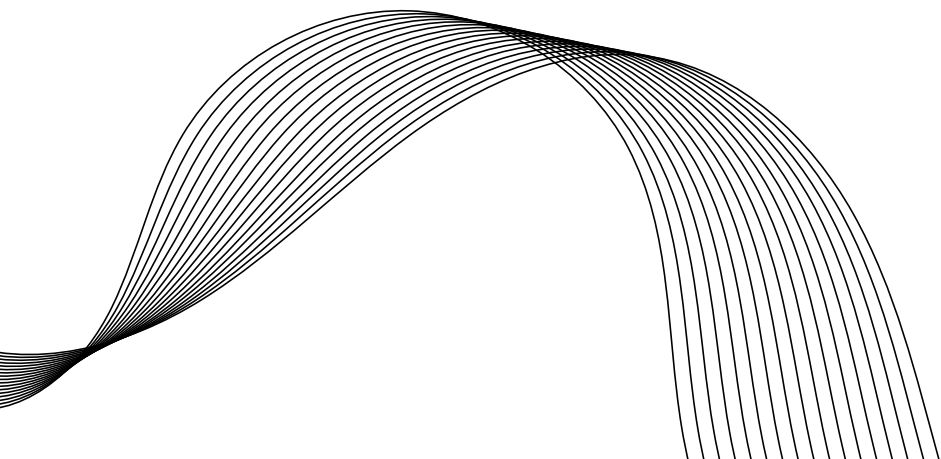
Actually repair furniture in practice

17%

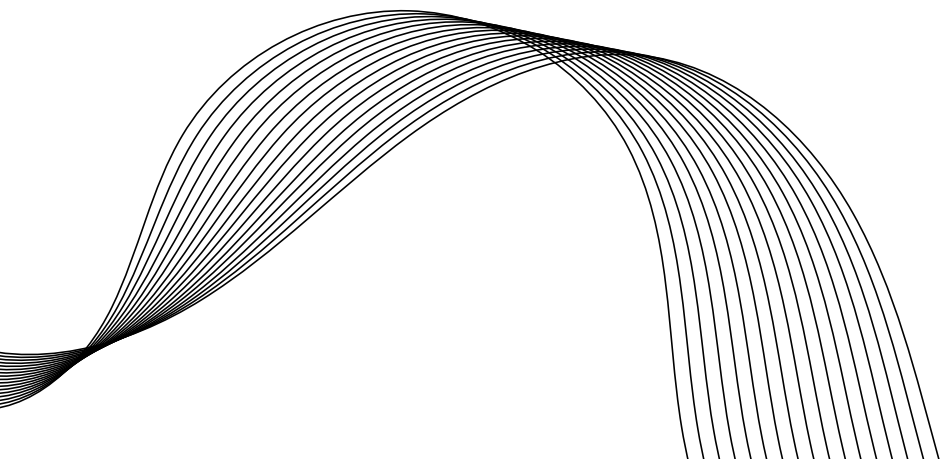
The gap exists because repair is currently harder and more expensive than replacement: **63%** of consumers say new furniture is usually cheaper than the repair option (Radar, 2023). The problem is infrastructure and economics, not attitude.

OPVALLENDE BEVINDINGEN

- Huidige situatie in kaart gebracht van circulaire initiatieven en huishoudelijke grondstoffenstromen in Limburg
- **Vershil 1:** Geen eenduidige definitie en criteria voor grondstoffenpark en circulair ambachtscentrum
- **Vershil 2:** Wisselende antwoorden kennis medewerkers milieustraat

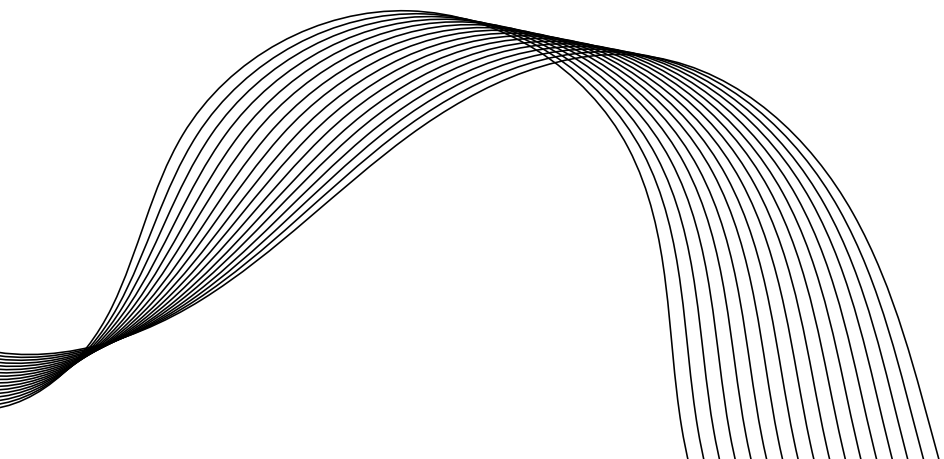


WRAP UP





**NIEUWSGIERIG NAAR DE OVERIGE BEVINDINGEN?
ONTDEK ZE TIJDENS DE POSTERWALK!**



BRONNEN

ASL, 2025

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2024). Huishoudelijk afval per gemeente per inwoner. <https://www.cbs.nl>

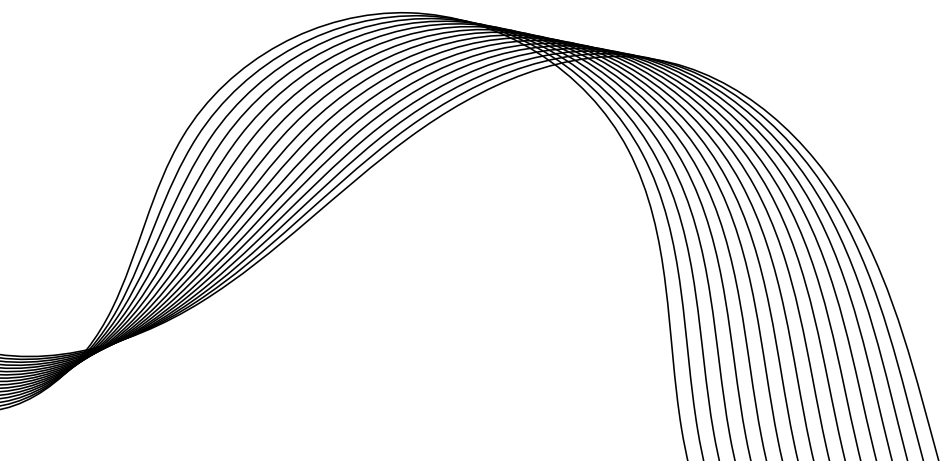
FFact Strategy & Implementation, Hopstaken, F., Westerik, L. A. M., & Custers, F. (2024). Massabalans Textiel 2022: Onderzoek naar de massabalans van het in Nederland ingezamelde afgedankte textiel, de route en resultaten van de verwerking (Nr. 31191533). Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. <https://open.overheid.nl/documenten/dpc-74e4201a9c8dede14549758c6b51fe5397b803dc/pdf>

The Bin. (2023). Rapport verkenning textiel en reparatie. Rijkswaterstaat.

Radar. (2023). 'Verplicht fabrikant om reparatie betaalbaaren eenvoudig te maken'. AVROTROS. radar.avrotros.nl/artikel/verplicht-fabrikant-om-reparatie-betaalbaar-en-eenvoudig-te-maken-54446

Zandbergen, B., Kort, M., van 't Zelfde, J., & Ooms, J. (2023, December 20). Preliminary exploration of UPV furniture: Outline for scope, objectives, and organization. Rebel; TAUW. Commissioned by the Ministry of Infrastructure and Water Management (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat).

Heideveld, A., & Rasing, S. (2025). Werken aan de meubelsector van de toekomst: Hoe repareren meubels redt, vakmanschap versterkt en werk creëert. Het Groene Brein; Goldschmeding Foundation; ReUse Alliance



Sessie 2: De benutting van het Limburgse innovatie- potentieel van biobased materialen

Moderated by
Prof. Yvonne van der Meer
Chair Sustainability of Chemicals & Materials

Aachen Maastricht Institute for Biobased Materials,
A joint institute of UM & RWTH Aachen University



Limburg: sterk in biobased én chemie (materialen)

- Introductie Patrick Lemmens, Bjorn Koopmans, Yvonne van der Meer
- Landbouw : Brightlands Campus Greenport Venlo, LLTB
- Chemie & Materialen: Brightlands Chemelot Campus
- Innovatieve spelers in food, feed, materialen en chemie.
- Opschaling wordt bevorderd door pilot faciliteiten
- Publiek-private samenwerking om doorbraken te realiseren
- Verbinding in (nieuwe) waardeketens (cirkels) voor een duurzame toekomst



Biobased materialen zijn onderdeel van de biobased economie

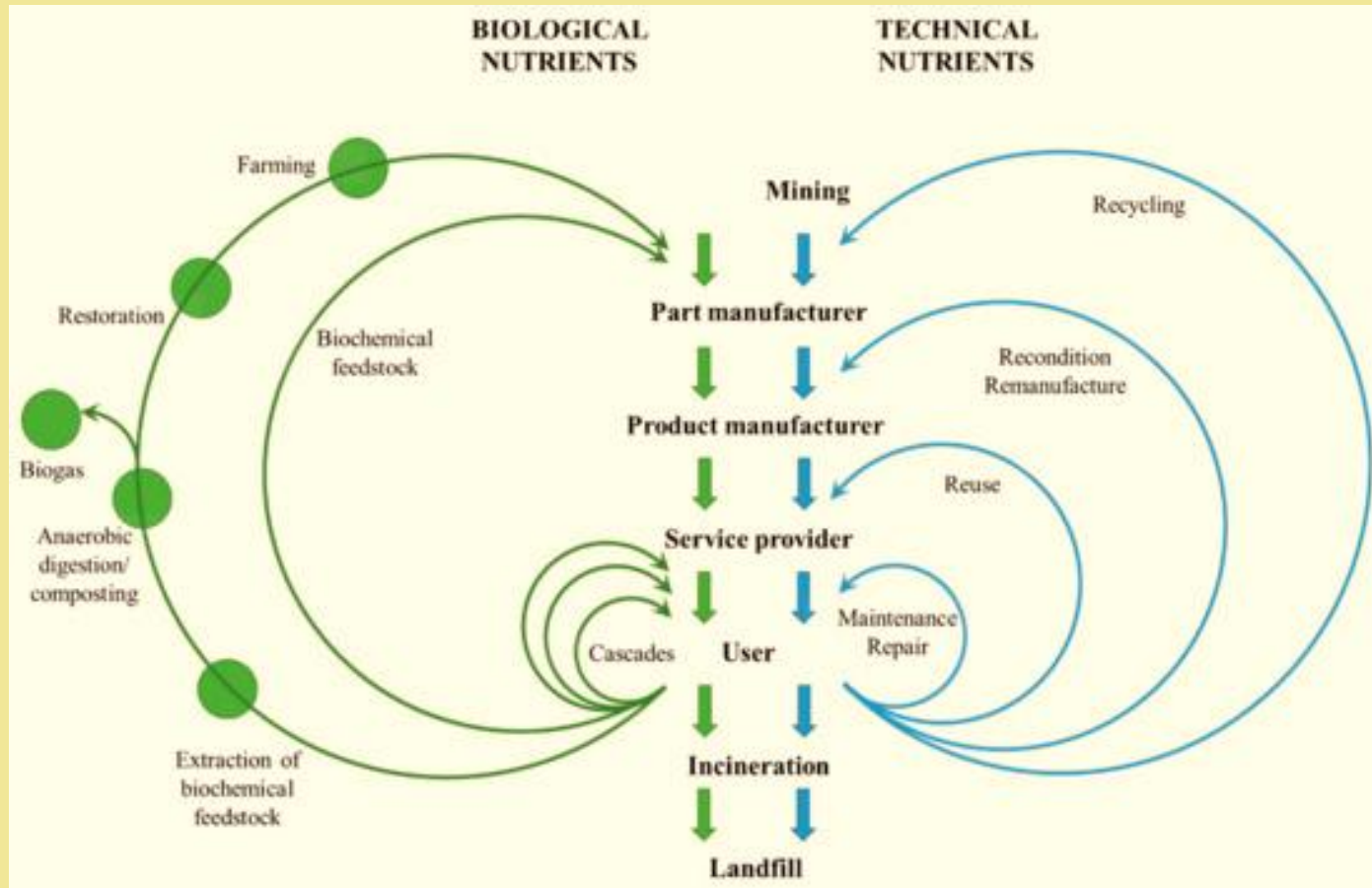
- Economisch systeem gebaseerd op biomassa voor chemicaliën, materialen, textiel en brandstoffen
- Verlaagt klimaatimpact door hernieuwbare in plaats van fossiele koolstof te gebruiken
- Vermindert afhankelijkheid van fossiele grondstoffen (geopolitieke transitie)

EU Bioeconomy strategy

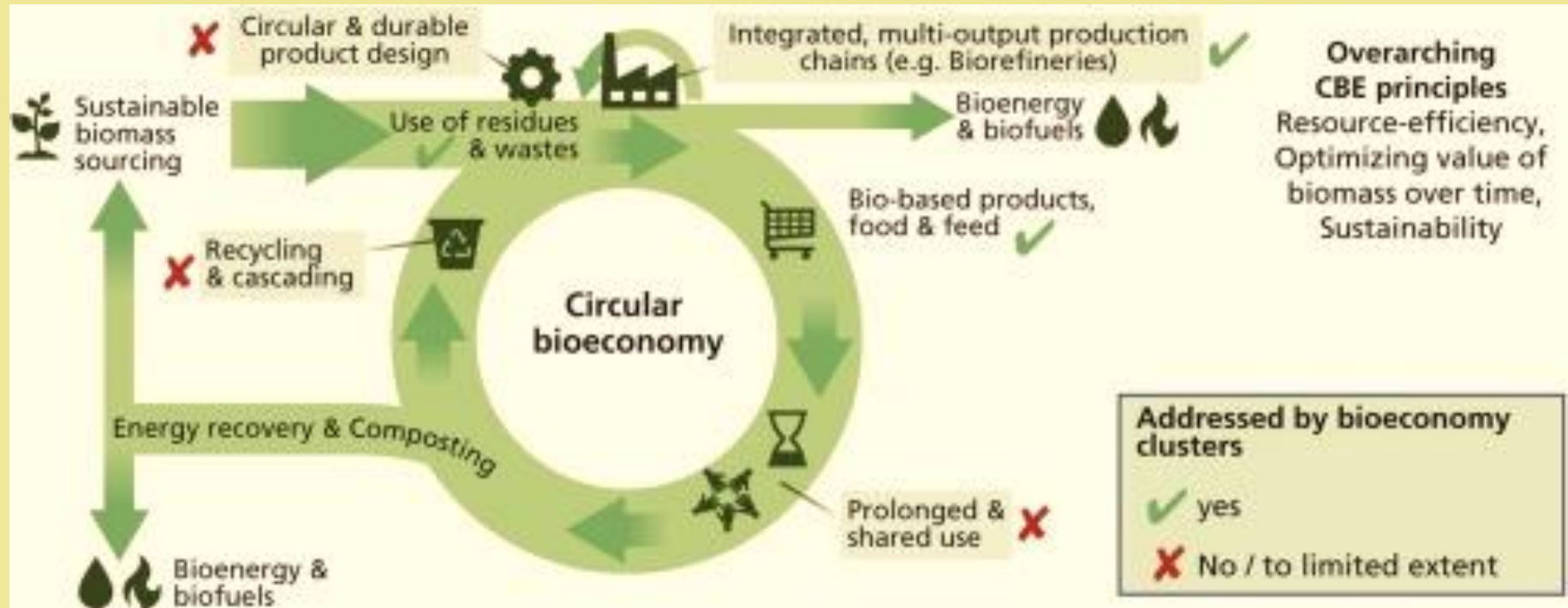
The bioeconomy has the potential to advance the EU's environmental goals and develop a circular economy without damaging nature.



Circulaire economie: biologische en technische cirkel



Biobased economie is nog beperkt circulair

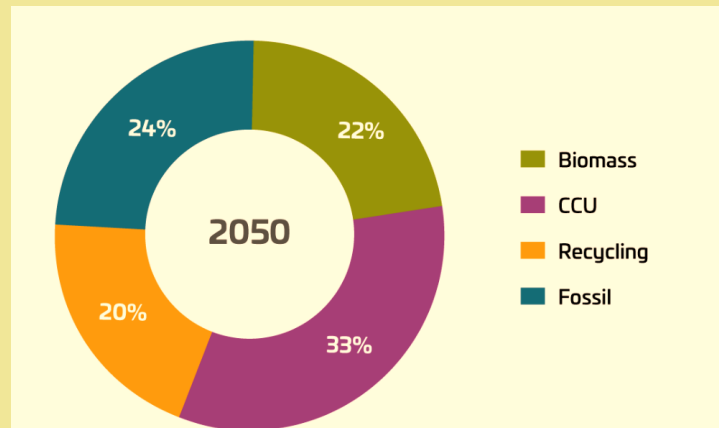
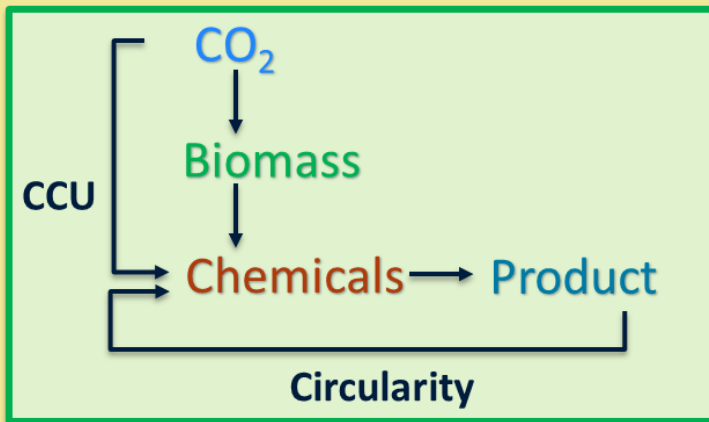


Een klimaatneutrale circulaire chemie heeft biograndstoffen nodig

Chemie kan niet zonder koolstof (geen “decarbonization” mogelijk)

=> **hernieuwbare koolstof** nodig

- Biomassa
- Circulariteit (recycling)
- Carbon Capture and Utilisation (CCU)
- Fossil with Carbon Capture and Storage (CCS)



Harrandt et al. 2024, Renewable Carbon Initiative

Nederland heeft een goede uitgangspositie

- Sterke landbouwsector
- Grote chemische industriële clusters (Rotterdam, Chemelot)
- Sterke chemische en logistieke infrastructuur
- Topkennisinstellingen en pilotfaciliteiten
- Steun voor circulaire en biobased innovatie



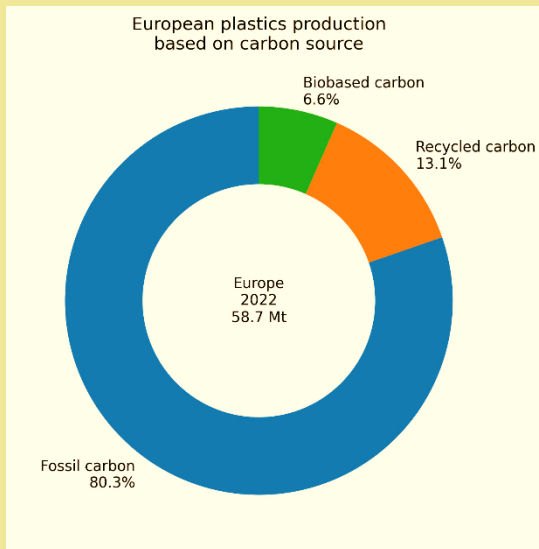
Groefonds Biobased Circular

- BBC ontwikkelt een nieuwe Nederlandse biobased industriesector
- Investerings versnellen de opschaling van biobased materialen
- Focus op circulaire kunststoffen en biobased polyesters



Moonshot Biobased Plastics BBC: fossielvrije ambitie

- Biobased plastics vertegenwoordigen vandaag minder dan 1% van de wereldwijde plasticproductie.
- Zelfs bij maximale recycling is grootschalige inzet van biograndstoffen noodzakelijk om fossiele plastics uit te faseren.



Plastics productie scenario's 2050 — Europa en Nederland

Scenario 2050	Grondstof	Bijdrage	Europa	Nederland
European Plastics Groei: 59 → 65 Mt	Fossiel	35%	20,6 Mt	1,0 Mt
	Biomassa	17%	11,1 Mt	0,6 Mt
	Recycling	43%	28,0 Mt	1,5 Mt
	CCU	5%	3,3 Mt	0,2 Mt
	Totaal		65 Mt	3,3 Mt
Fossielvrij ambitie Groei: 59 → 65 Mt	Biomassa	45%	29,3 Mt	1,5 Mt
	Recycling	45%	29,3 Mt	1,5 Mt
	CCU	10%	6,5 Mt	0,3 Mt
	Totaal		65 Mt	3,3 Mt

Beschikbaarheid biomassa in NL

- PBL onderzocht de beschikbaarheid van biograndstoffen in NL en de EU voor een klimaatneutraal Nederland in 2050
- Belangrijke NL bronnen van biomassa zijn landbouwresiduen, voedselafval, mest en houtige reststromen
- Nederlandse beschikbaarheid is beperkt, dus import blijft noodzakelijk
- Biograndstoffen zijn schaars, waardoor keuzes nodig zijn over de meest waardevolle toepassingen
- Beleid richt zich steeds meer op hoogwaardige inzet, zoals materialen en chemie, in plaats van energie.



Aandachtspunten biomassa

- Duurzame productie van biomassa
 - Efficiënt gebruik van water en energie
 - Beperkt gebruik van pesticiden
 - Recycling van nutriënten en reststromen
 - Biodiversiteit behouden of verbeteren
- Hogere opbrengsten door efficiëntere landbouw
- Betere benutting biomassa door maximale cascadering





Healthy & Sustainable Food – Plantbased Proteins & Ingredients

Stimulating consumption of plantbased proteins & Ingredients from Close by



PLATFORM NIEUWE TEELTEN LIMBURG



Building & Creating – Fiber Crops as alternative resource

Creating new sustainable resources for emerging markets like biobased building and non-peat substrates



Growing the Foundation of the chemistry of the Future independant of geopolitical influences



Green Chemistry – Rule out fossile resources

Brightlands

Brightlands
Maastricht Health Campus

Brightlands
Campus Greenport Venlo

Brightlands
Chemelot Campus

Brightlands
Smart Services Campus

Brightlands



Can we do it?

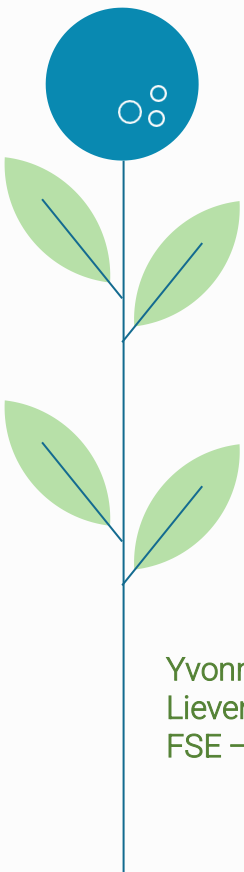
It's already happening



KENNEP

- Growing & Pretreatment of Fibre-Hemp
- 180ha
- Developed their own harvest-technology
- Created their own treatment-plant





VaLiBio - Valorizing Horticultural Bio-Residues in Limburg for a Circular Economy

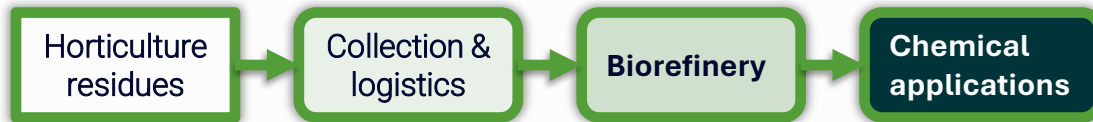
Circular Economy through Material Flow Analysis

Yvonne van der Meer; Manoj Kumar Nallapaneni;
Lieven Quintens; Megi Gega
FSE – AMIBM | SBE - BISCI



Today

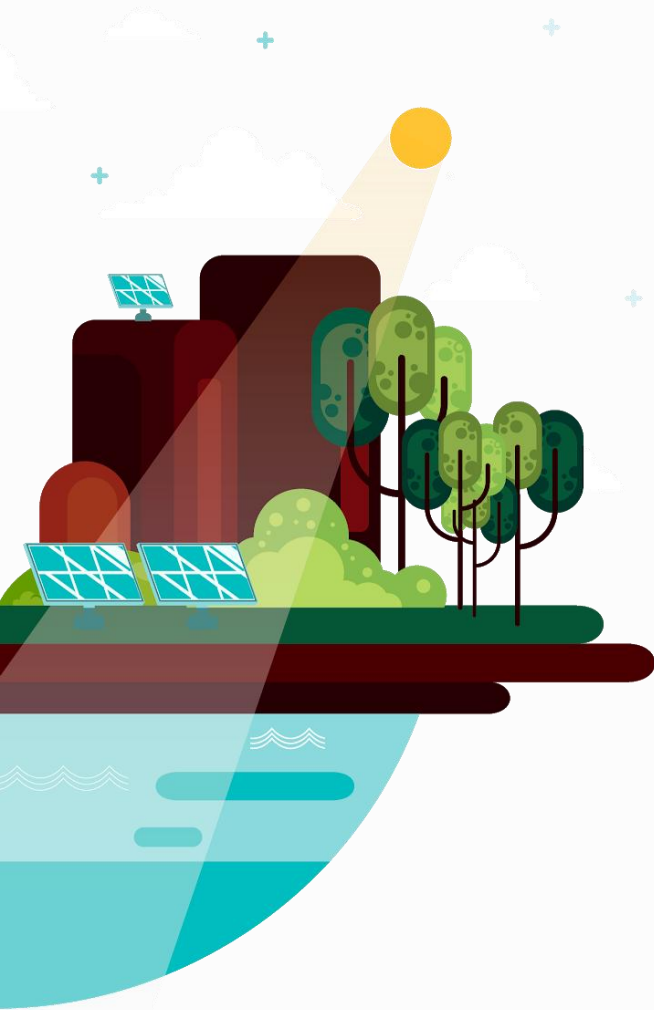
- Limburg's horticultural sector generates large volumes of plant residues.
- Examples: stems, leaves, unsellable products.
- Most residues are currently composted or discarded.
- Residues contain valuable bio-based compounds.



Circular Bioeconomy Connection

Horticulture sector
Chemistry sector





Project vision

To assess the potential of horticultural bio-residues in Limburg as renewable feedstocks for the (bio)chemical industry, to support Limburg's transition to a circular bio-based economy

- Use **Material Flow Analysis** to map regional biomass streams.
- Integrate **supply chain analysis and governance** insights to determine the coordination and governance mechanisms required to enable valorisation pathways.

Methodology and Expected Outcomes



Methodology

- Residue screening across key horticultural crops.
- Material Flow Analysis of regional biomass streams.
- Supply chain and logistics analysis.
- Identification of feasible valorisation pathways.



Collaboration

- AMIBM – sustainability assessment and MFA.
- BISC – supply chains, logistics, and circular innovation.



Partners

- BlueHub Brightlands Campus Greenport Venlo – horticulture.
- Regionaal Voedselsysteem Limburg – regional food chains.
- Brightsite/Ebert HERA - Brightlands Chemelot Campus) – chemical sector.



Expected outcomes

- **Residue Atlas:** overview of horticultural bio-residues in Limburg, including volumes, locations, and valorisation potential.
- **Material Flow Map:** visualises SCs, identifying inefficiencies and side-stream hotspots.
- **Supply Chain Mapping:** defines key actors, relationships, and residue flows.
- **Governance Analysis:** identifies coordination and governance mechanisms that enable or hinder circularity.
- **Circular Logistics Scenarios:** Designs feasible systems for residue collection and valorisation.
- **Development Roadmap:** Outlines next steps to advance horticultural residue valorisation in future projects.



Biomassa is schaars: kies waar ze het meeste oplevert

Suikerbiet als schaaltest: bulkchemie versus hoogwaardige materialen

	Bulkroute 1 bio-ethyleenroute	Bulkroute 2 bionafta via kraker	Specialty-route biobased coating
Route	Suikerbiet -> suiker -> bio-ethanol -> bio-ethyleen -> downstream verwerking	Suikerbiet -> suiker -> alcohol/koolwaterstofroute -> bionafta -> kraker	Suikerbiet -> suikerplatform -> diol/polyol -> coatinghars
Tastbaar eindproduct	PE-verpakking, folie, fles, dop of krat	Kunststofverpakking, vezel, rubber of technische kunststof	Coating voor houten panelen, meubels, vloeren, bouwmaterialen of industriële onderdelen
Schaal	Vervanging ethyleenoutput van 1 kraker: ca. 15 mln ton suikerbieten/jaar	Vervanging feedstock van 1 kraker: ca. 50 mln ton suikerbieten/jaar	Voor 1.000 ton coatingbouwsteen: ca. 15.000 ton suikerbieten/jaar
Zuid-Limburg	270.000 ton = ca. 1,8% van ethyleenoutput van 1 kraker	270.000 ton = ca. 0,5% van feedstock van 1 kraker	270.000 ton = theoretisch ca. 18 specialty-cases
Strategische les	Omzeilt de kraker; systeemroute, geen regionale hoofdcase	Krakerfeedstock; vraagt internationale sourcing	Past bij regionale ketens, validatie, materiaalexpertise en afnemers

Niet de bulk vervangen, maar waarde creëren waar beperkte biomassa het meeste oplevert.

Orde-grootte. Bio-ethyleen gaat niet door de kraker maar vervangt ethyleenoutput downstream; bionafta is wel krakerfeedstock. Cijfers tonen vervanging van 1 kraker/Olefins 4. Nederland telt ca 5 steam crackers: Geleen O4, Moerdijk en 3x Terneuzen, waarvan één Terneuzen-cracker idled.

Suikerbiet als case: de uitdaging zit in de keten

Van regionale grondstof naar biobased toepassing vraagt meer dan technische omzetting

Thema	Uitdaging voor suikerbiet als grondstof
Grondstof	Suikerbieten zijn niet vrij beschikbaar: ze hebben bestaande afzet, prijs en contractstructuren.
Afzet	Een nieuwe toepassing moet meer waarde bieden dan bestaande routes zoals suiker, voeding, veevoer of energie.
Schaal	Bulkchemie vraagt volumes die de regionale productie ver overstijgen; specialties sluiten beter aan op regionale volumes.
Logistiek	Seizoensgebonden aanvoer vraagt opslag, planning, voorbehandeling of continue verwerking.
Kwaliteit	Suikergehalte, watergehalte en verwerkingscondities bepalen rendement, zuivering en kostprijs.
Businesscase	De meerprijs van biobased moet worden gedragen door afnemers, functionele meerwaarde of beleidsprikkelers.
LCA en duurzaamheid	Biobased is niet automatisch duurzaam: klimaatimpact, bodem, landgebruik, cascadering en levensduur moeten worden aangetoond.
Regelgeving	Claims, certificering, productnormen, REACH/VOC-eisen en bijproductstatus moeten helder zijn voor marktintroductie.

Niet enkel: is er biomassa? Wel: kan ze beter, rendabeler en duurzamer worden ingezet?

Deep dive: welke rol kan Limburg spelen?

Vragen per thema om van debat naar kansrijke cases te gaan

Rol van Limburg

Waar heeft Limburg een unieke positie: grondstoffen, chemie, materialenkennis, pilotfaciliteiten of markttoegang?

Grondstoffenfit

Welke biogene stromen zijn realistisch beschikbaar qua volume, kwaliteit, seizoen en prijs?

Ketenorganisatie

Welke partijen moeten samen aan tafel om van stroom naar product te gaan?

Technologie

Welke cases zijn technisch rijp genoeg voor validatie, testen of opschaling?

Afzetmarkt

Welke afnemers hebben een concrete behoefte en voldoende betalingsbereidheid?

Logistiek

Welke stromen vragen hubs, opslag, droging, voorbehandeling of gezamenlijke inzameling?

Economische haalbaarheid

Waar ontstaat voldoende marge om hogere biobased kosten te dragen?

LCA en duurzaamheid

Welke cases leveren aantoonbare klimaat-, circulariteits- en ketenwinst op?

Regelgeving

Welke normen, vergunningen, certificaten of claims kunnen versnellen of blokkeren?

Financiering

Welke steun is nodig: vouchers, testen, launch customers, publieke inkoop of vervolffinanciering?

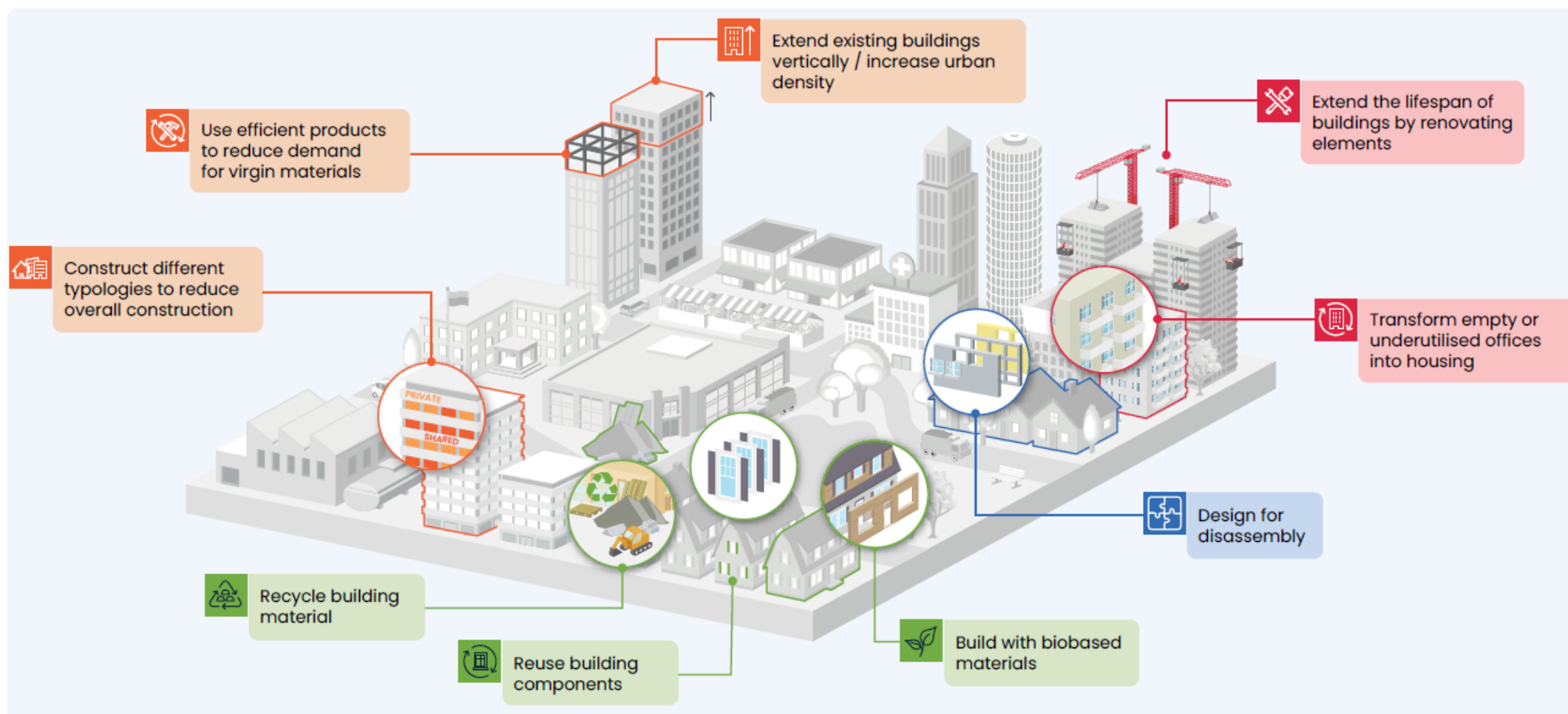
Welke cases kunnen we als uitwerken tot gevalideerde Limburgse waardeketens?

SESSIE 3

Circulaire bouw in Limburg



Circulaire bouw strategieën



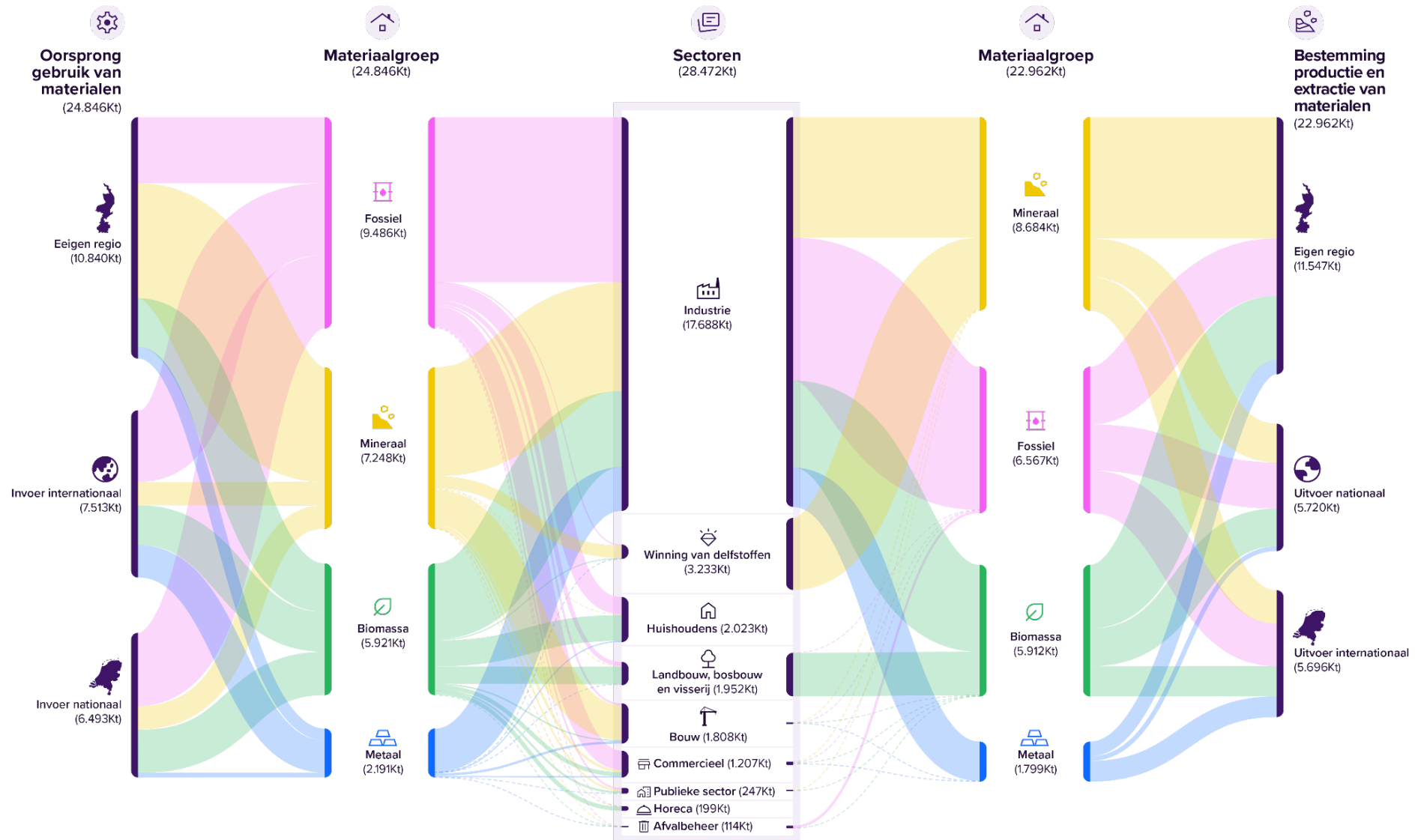
Bron: Four Circular Building Pathways Towards 2050, Circular Buildings Coalition

Ontwikkelingen

- Circulaire transitie in de bouw is volop gaande
- De transitie wordt gekoppeld aan de woonopgave van Limburg
- Elke regio in Limburg heeft een eigen opgave
- Strategische autonomie wordt steeds belangrijker in een complexe dreigende mondiale context
- Landelijke doelstelling is: 55% niet-primaire grondstoffen te gebruiken in Nederland in 2030, en in 2050 volledig circulair te zijn



Stroomperspectief Limburg



Bron: Structural Collective (2026)

Netwerk-landschap



Een belangrijke volgende stap

Ontwikkeling van een convenant
Circulair bouwen voor Limburg

Toekomst bestendig



bouwen.nl

SAVE THE DATE

CONFERENTIE
**SAMEN
VOORUIT**
met circulair en
biobased bouwen



DINSDAG 29 SEPTEMBER 2026

09:30-17:00 uur, Brightlands Smart Services Campus, Heerlen

Deze werksessie



Convenant Circulaire Bouw Limburg

wat er zeker in moet is ...

wat er niet in hoeft is ...

Onverschreven door 

 Maastricht University



**Van inzicht naar
gezamenlijke opgave**
voor een toekomstbestendig Limburg



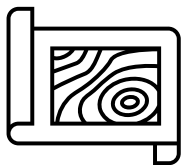
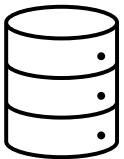
InduSym
samen circulair

Stichting InduSym

Uitvoerders van de circulaire economie

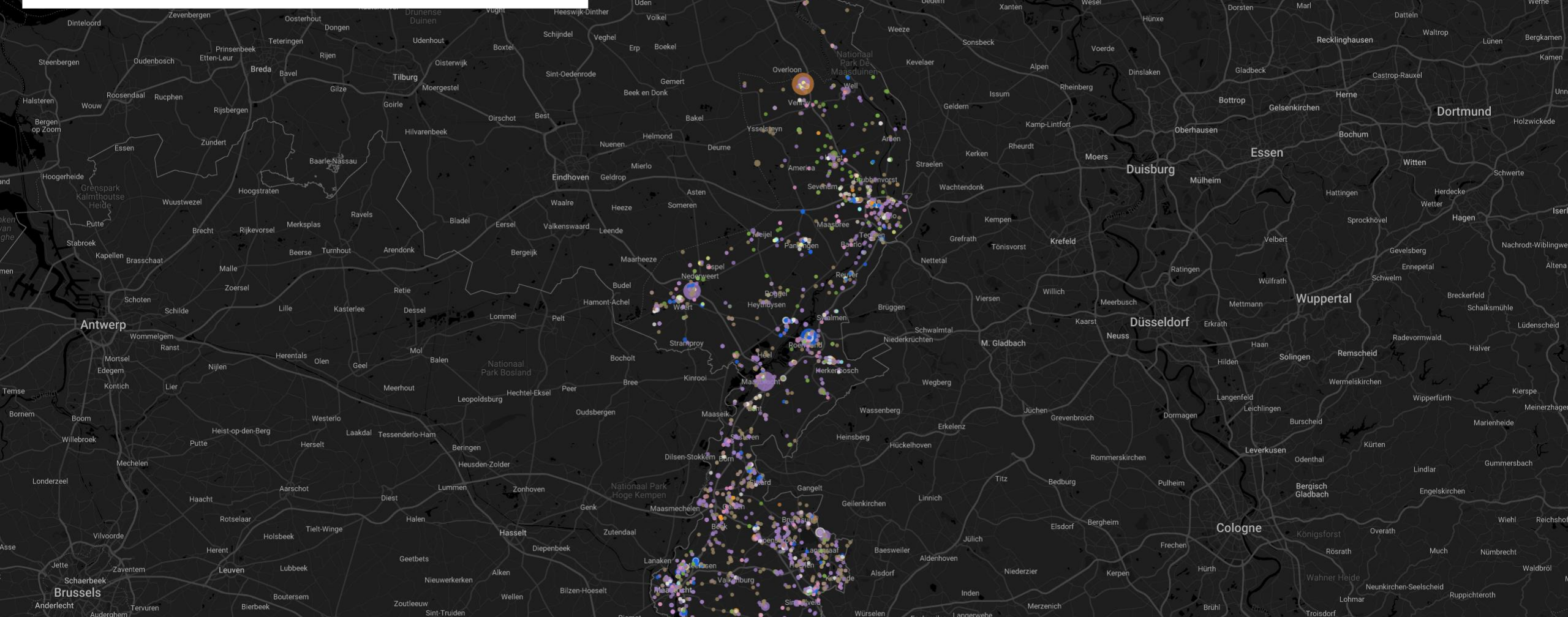
Wij organiseren circulaire bedrijventerreinen

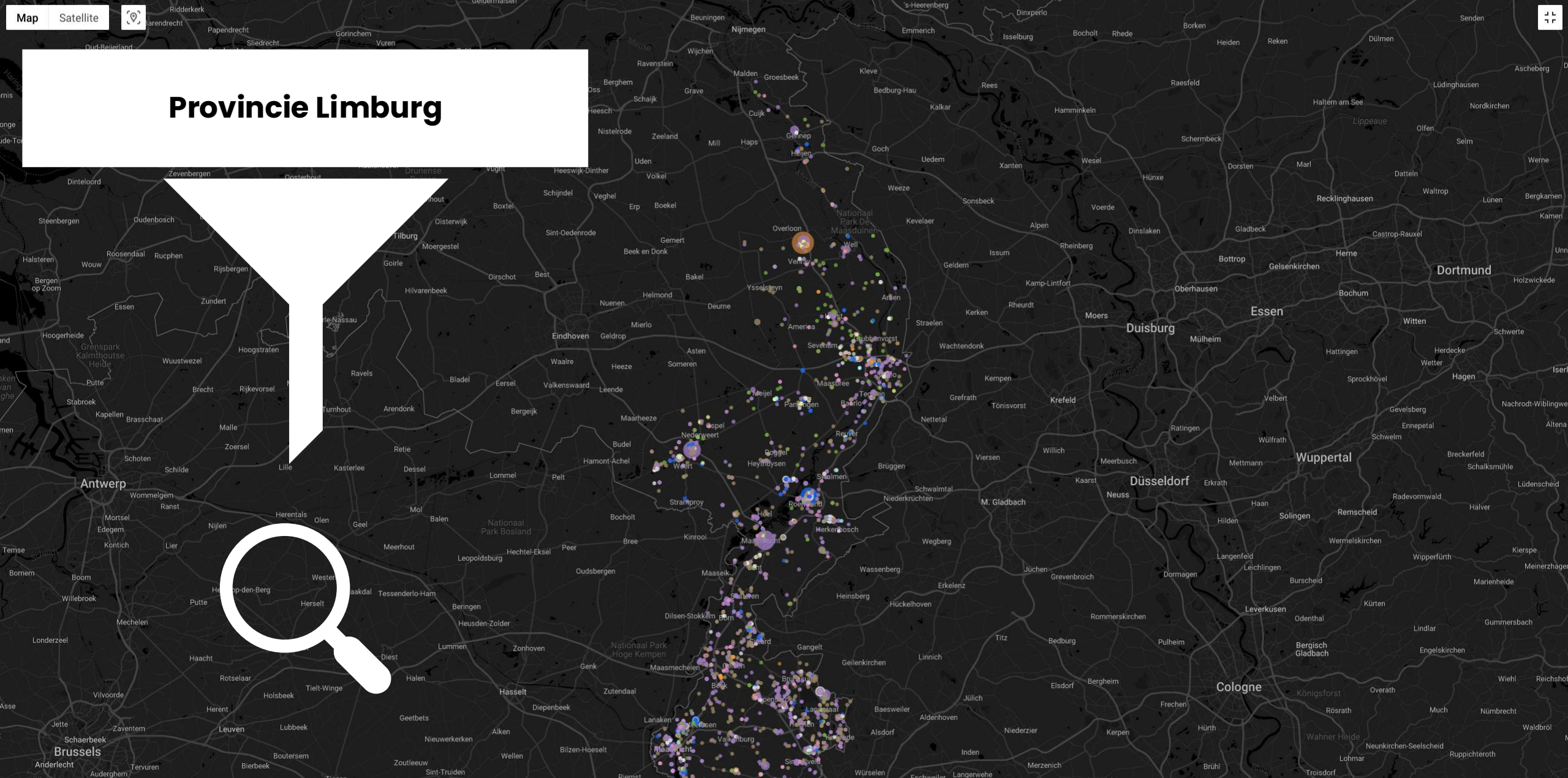
datagedreven – gebiedsgericht – uitvoeringsgericht



DATASET NOT PUBLIC DATA

Provincie Limburg





Provincie Limburg

Gewicht (Kg)

1,280,920 1 2 495,160,000

InduSym Categorie

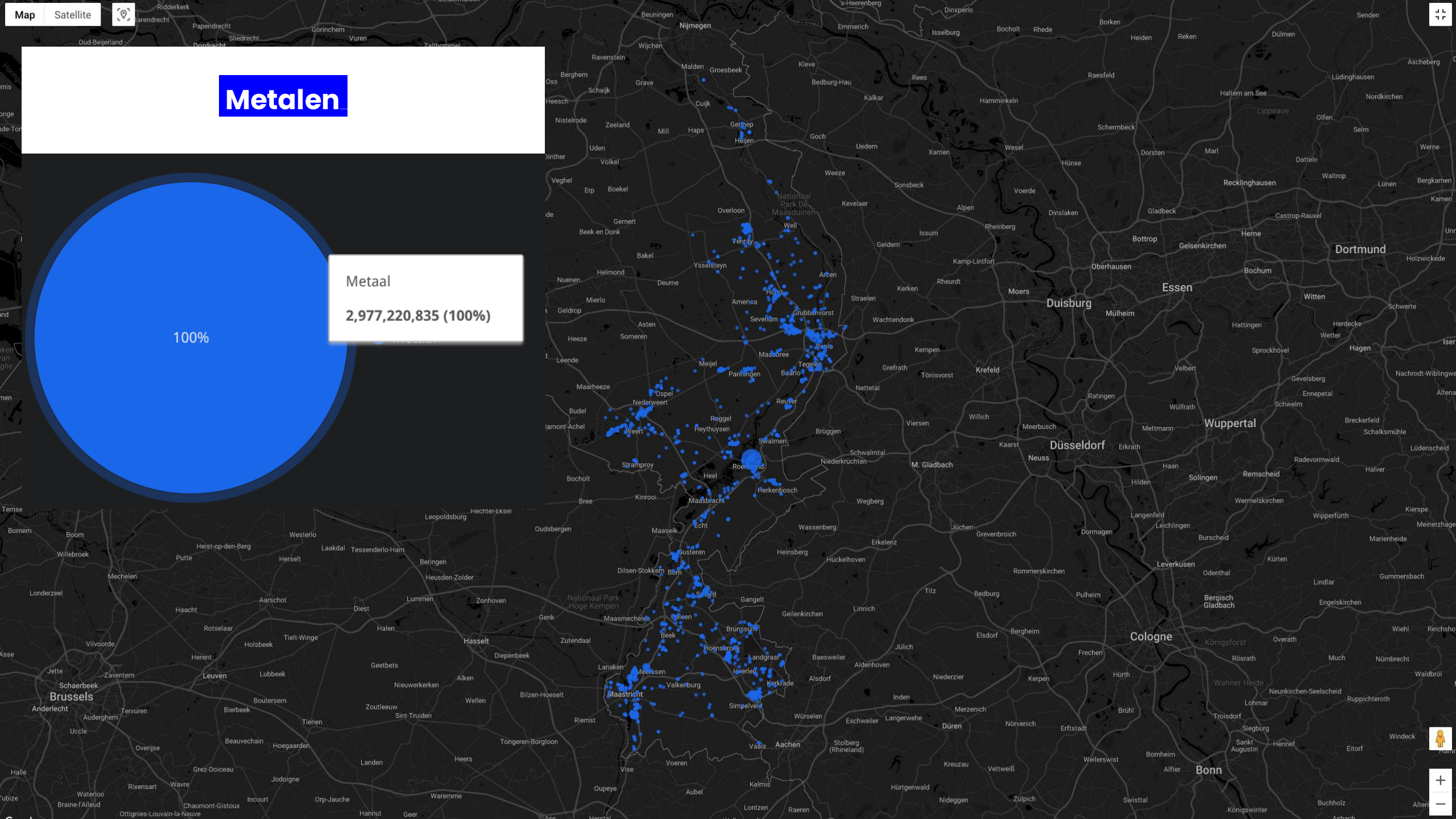
Slib Hout Metaal Onbepaald Voorwerpen Biomassa Stenen en mineralen Kunststof Papier/karton Chemisch Glas Textiel/kleding

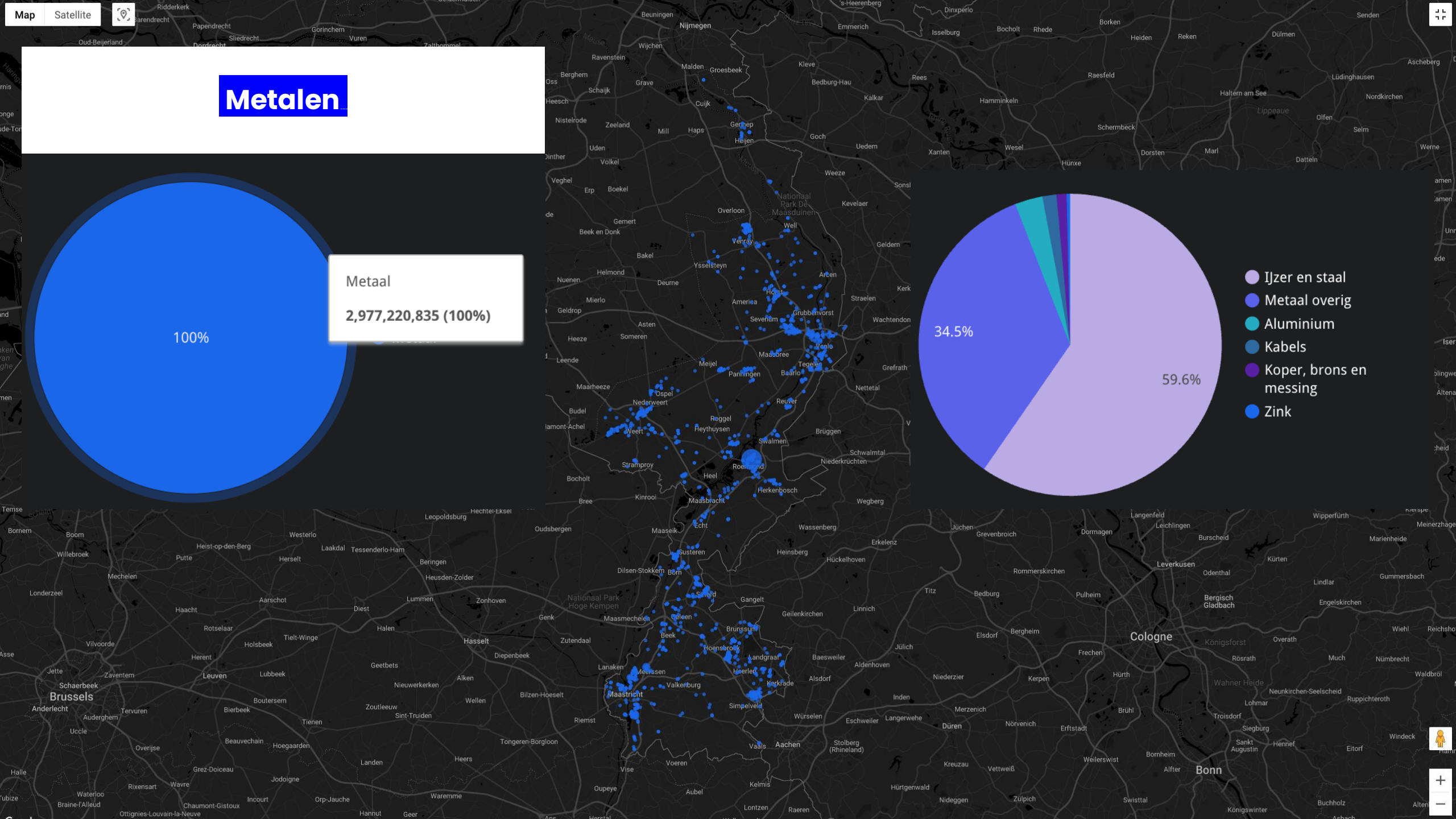
Metalen

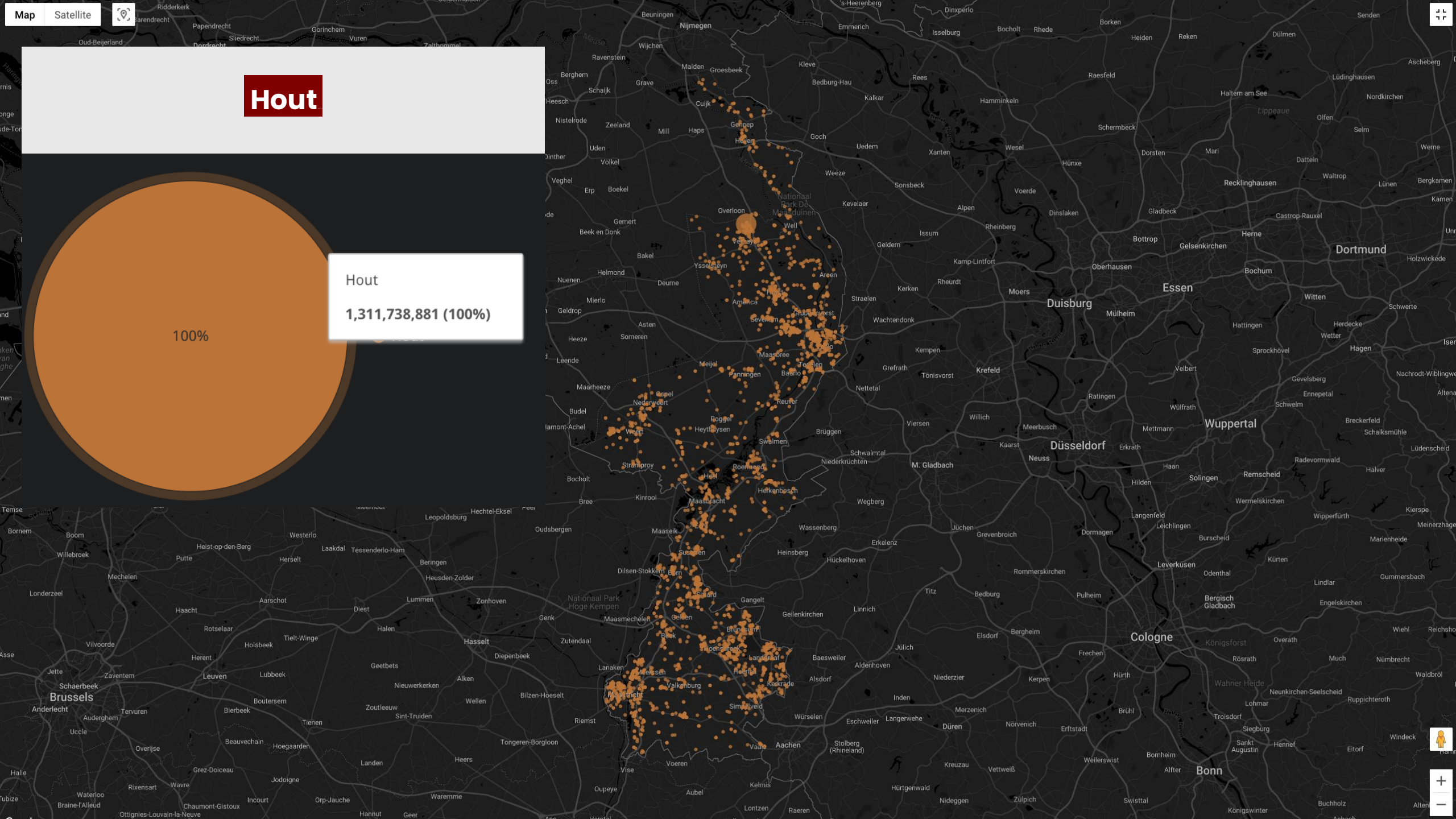
100%

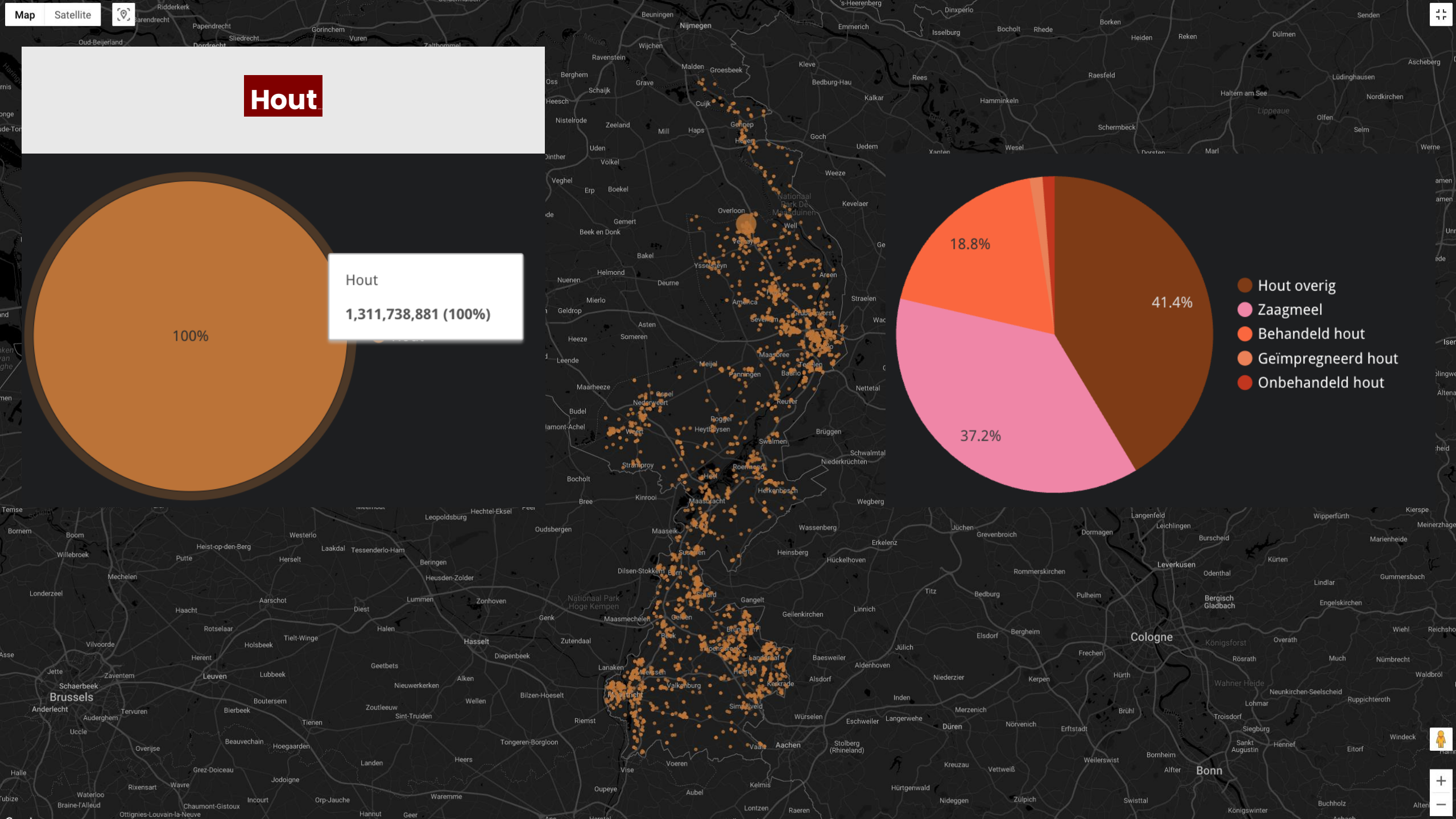
Metaal

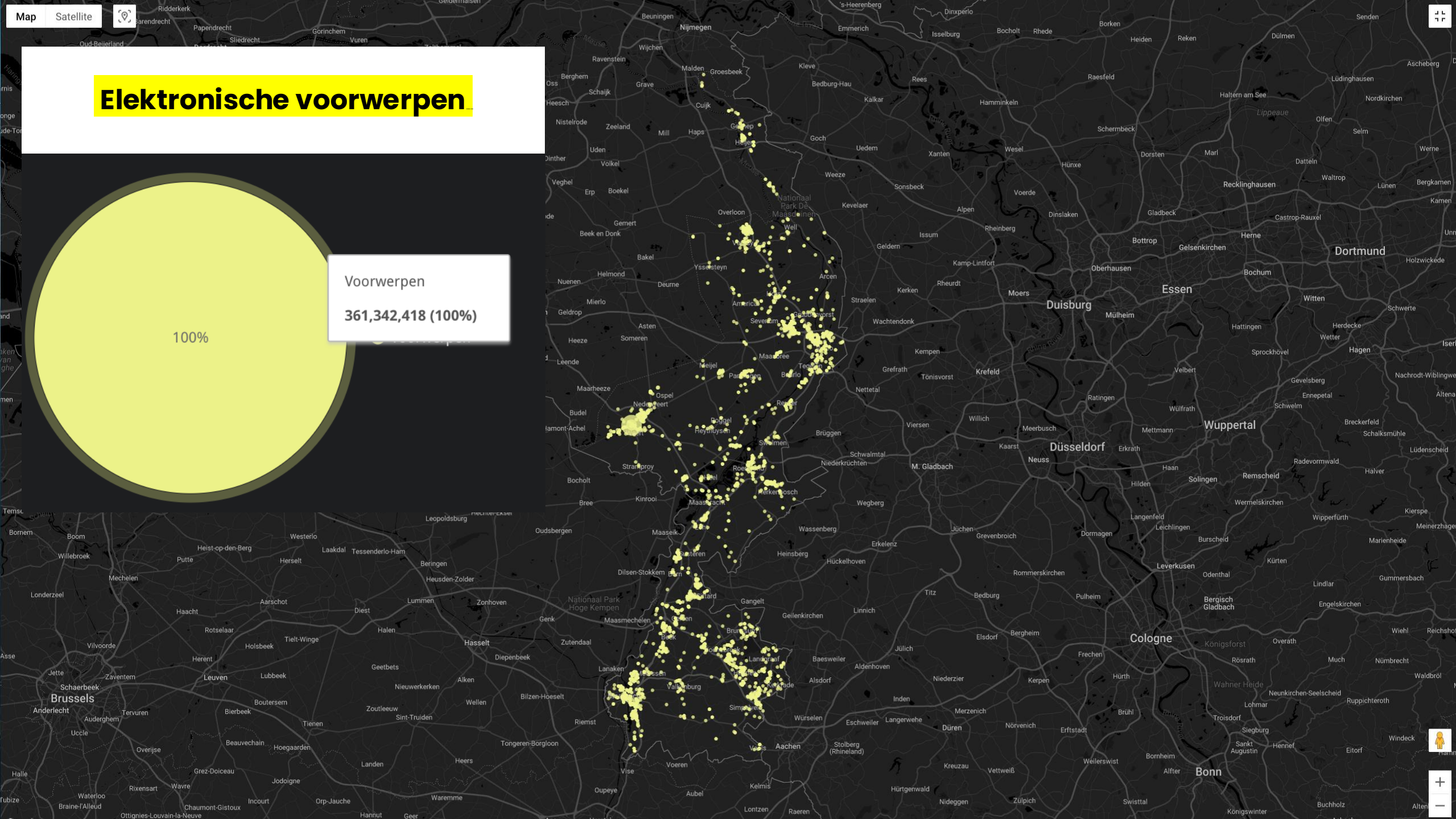
2,977,220,835 (100%)









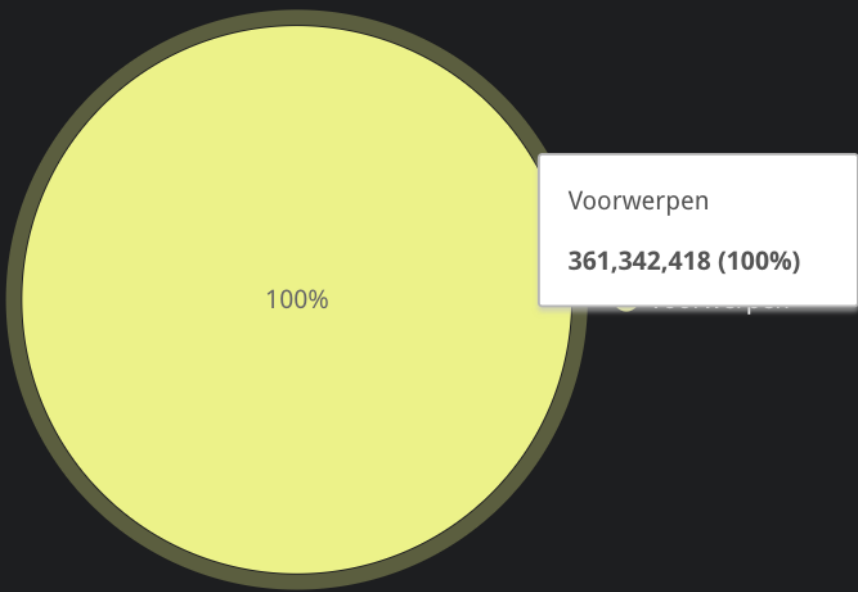


Elektronische voorwerpen

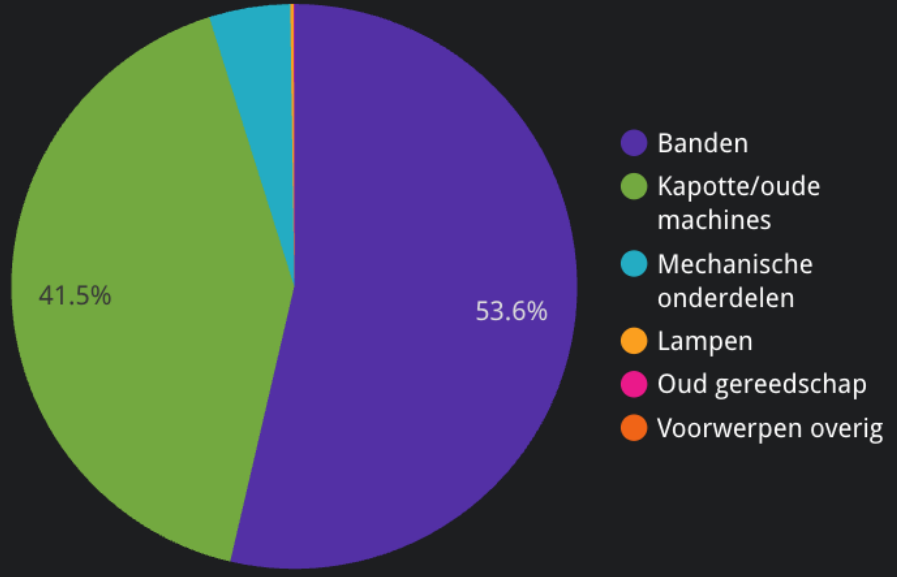
100%

Voorwerpen
361,342,418 (100%)

Elektronische voorwerpen



Voorwerpen
361,342,418 (100%)



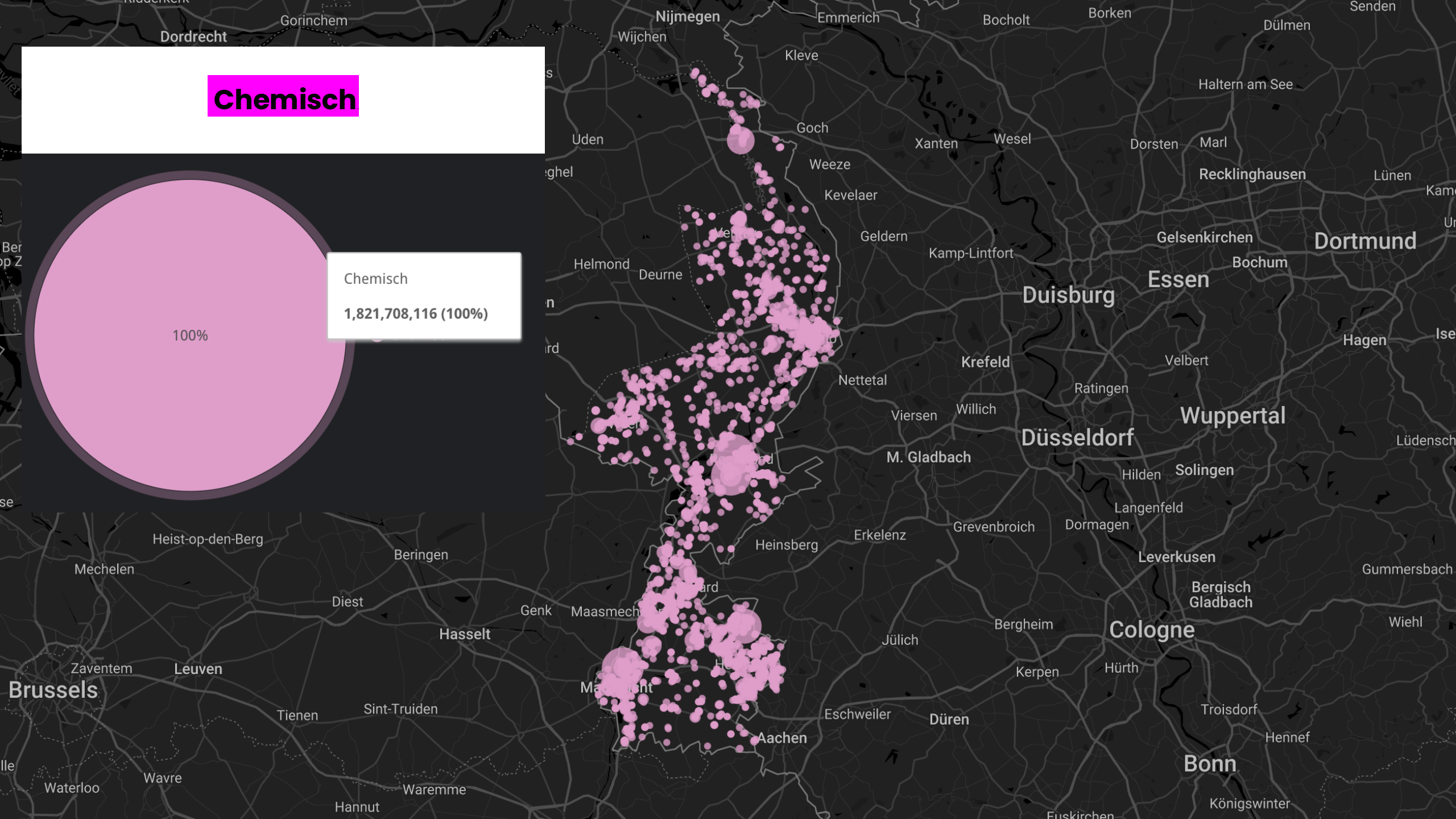
- Banden
- Kapotte/oude machines
- Mechanische onderdelen
- Lampen
- Oud gereedschap
- Voorwerpen overig

Chemisch

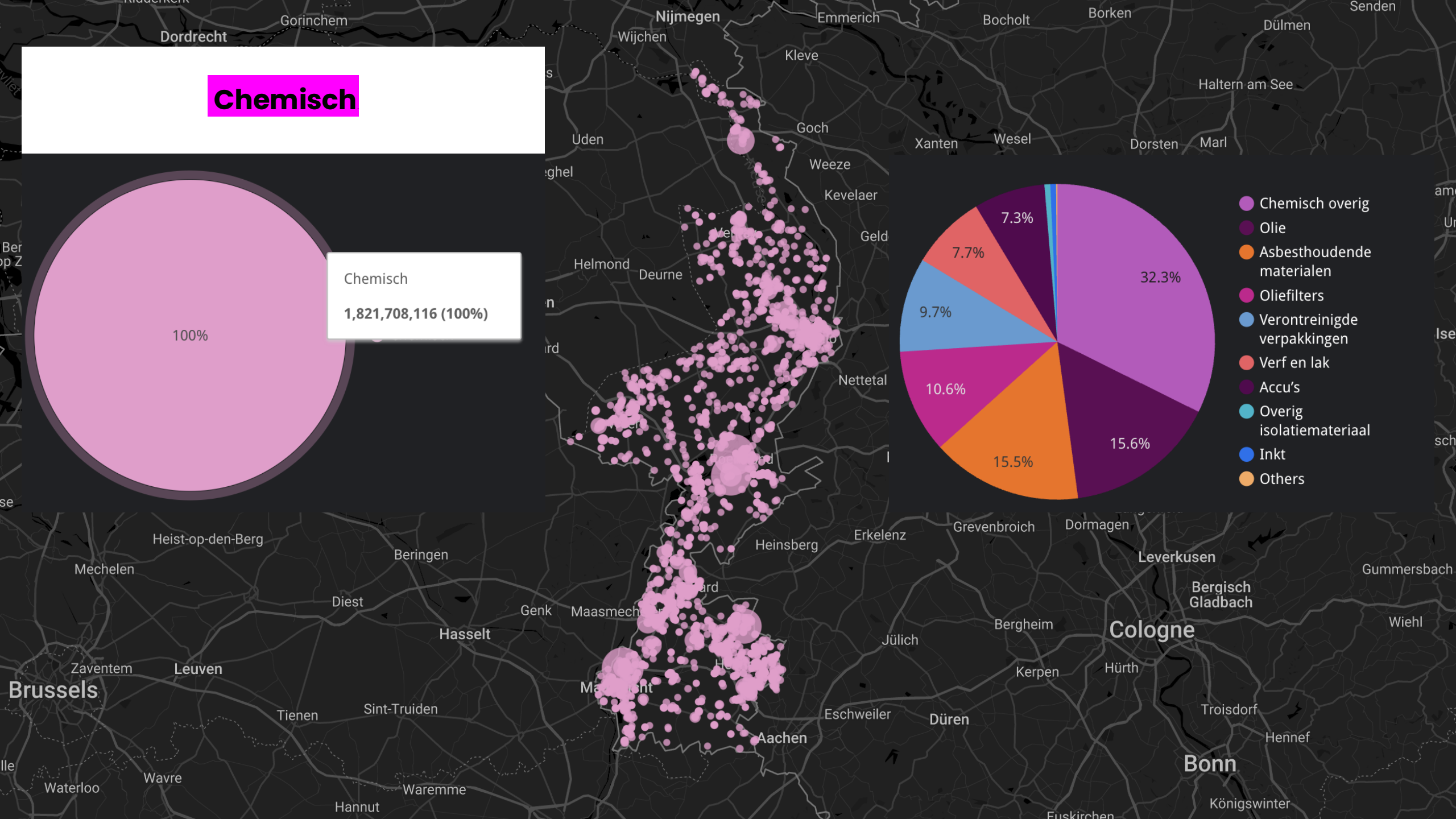
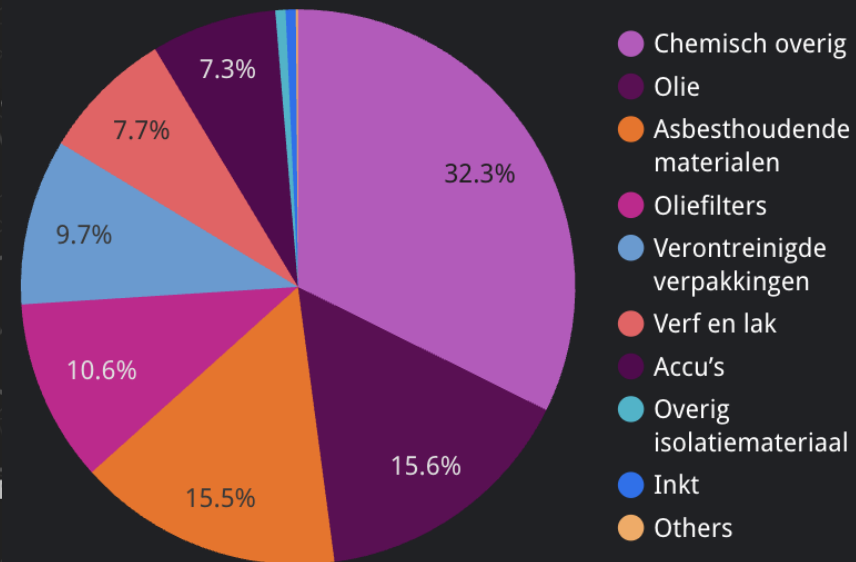
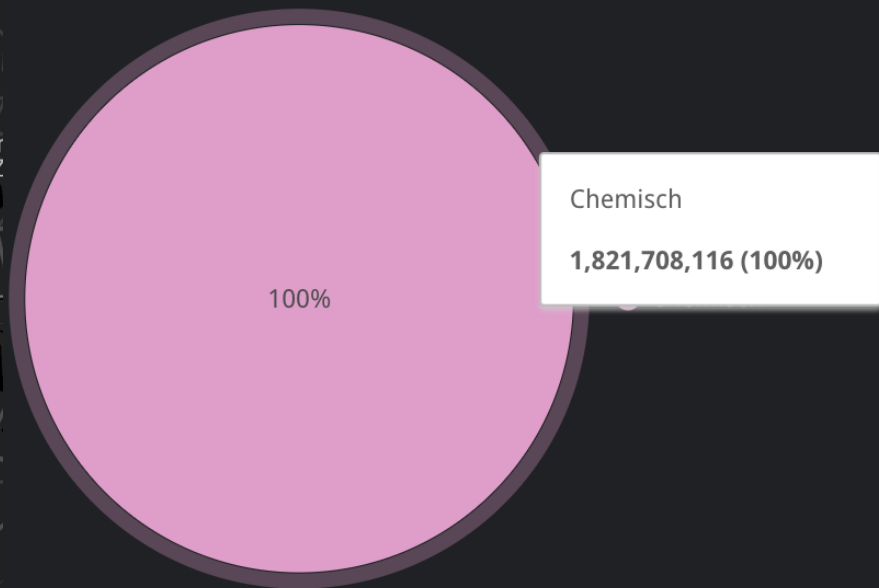
100%

Chemisch

1,821,708,116 (100%)



Chemisch



Hoeveel ton

Metalen.

Hout.

Elektronica.

Chemisch.

heeft Limburg in de periode **2020-2025** "geëxporteerd" naar buiten de provincie voor de 1^e verwerkingsstap?

Hoeveel ton

Metalen.

Hout.

Elektronica.

Chemisch.

heeft Limburg in de periode **2020–2025** "geëxporteerd" naar buiten de provincie voor de 1^e verwerkingsstap?

Materiaal	Totaal tonnage	1^e verwerkingstap buiten Limburg	
Metaal	2.977.221	1.284.457	43%
Hout	1.311.739	369.134	28%
Elektronica	361.342	295.774	82%
Chemisch	1.821.708	468.320	26%



**Wat gaan we morgen
anders doen?**



Captains of Circularity 2.0

Inwoners als partners in de Circulair Transitie

Manuel Gaertner (Gemeente Weert)

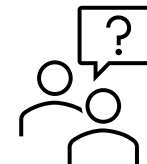
Eef Middendorp (Gemeente Sittard-Geleen)





Opbouw van de sessie

- Circulariteit is geen doel op zich, het is eerder een middel om maatschappelijke waarde te creëren: sterkere gemeenschappen, eerlijke kansen, locale veerkracht en meer welzijn.
- Economische en ecologische doelen zijn niet genoeg voor brede welvaart. Inwoners moeten zich betrokken, vertegenwoordigd en ondersteund voelen. Sociale verbinding, vertrouwen en participatie zijn daarom essentieel in Circulaire transities.



Hoe kunnen inwonersdialogen en inwonersinitiatieven structureel worden ondersteund en voortgezet, zodat ze blijvende impact hebben op het systeem?

Agenda

1



Presentatie van de CityDem-inwonersdialoog en het rapport

2



Inzichten van drie vertegenwoordigers van
Circulaire bewonersinitiatieven

Jean-Marc Ziadé van Voedselbank Maastricht
Leo de Groot van Parkstad in Transitie
Juil Jeurinck-Janssen van Goede Morgen

3



Gezamenlijke verkenning: hoe kunnen inwonersinitiatieven en inwonersdialogen structureel worden voortgezet en ondersteund, zodat ze blijvende impact hebben?

CityDem-inwonersdialoog en het rapport

Doorverkopen/
doneren

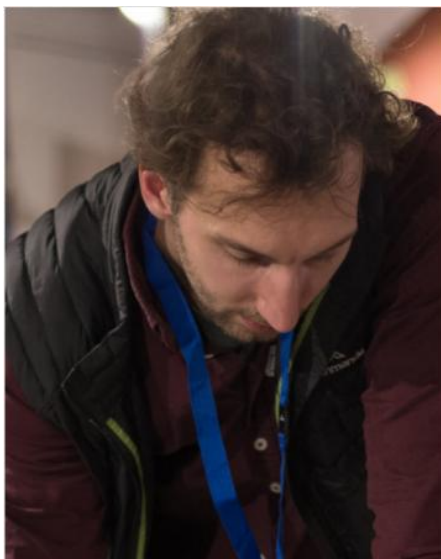
Doelen van
spullen

Gebruik

Kleding

Transport
Waarom heb ik
voedsel nodig?

- Waarom consumer ik circulair?
- Ik geef om het milieu
 - Ik vind dat mijn plicht als burger
 - Mensen om me heen beïnvloeden
 - Het geeft me voldoening
 - Het laat zien
 - Ik wil



STUDIO
EUROPA
MAASTRICHT

ERCE

CITI
DEM

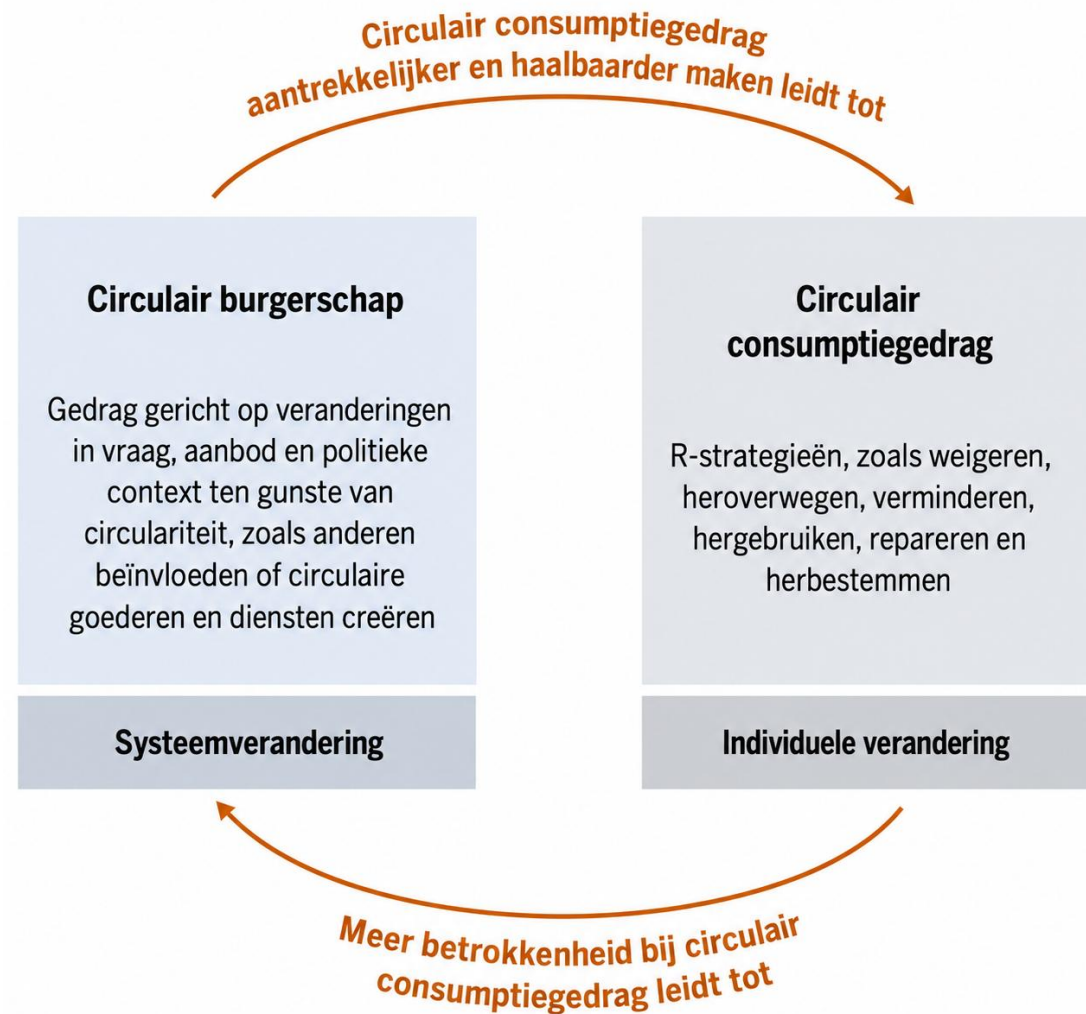
Samenwerken aan de circulaire samenleving in Limburg

In gesprek met
inwoners van Limburg

 Maastricht University

 Funded by
the European Union

16 maart 2026



Wat (N=70) inwoners al doen

- 82% recyclet vaak of altijd
- 78% hergebruikt regelmatig producten
- Repareren is sterk ingebed en wordt sociaal gewaardeerd
- Veel inwoners vermijden actief onnodige aankopen

Category	nooit	zelden	soms	vaak	altijd
Delen van spullen	2.0%	9.8%	45.1%	37.3%	5.9%
Doorverkopen/Doneren	0.0%	9.8%	31.4%	51.0%	7.8%
Hergebruik	0.0%	0.0%	21.6%	62.7%	15.7%
Leven/Recycleren	2.0%	3.9%	11.8%	52.9%	29.4%
Leven/Reparatie	2.0%	9.8%	21.6%	60.8%	5.9%
Tweedehands aankopen	2.0%	15.7%	27.5%	47.1%	7.8%
Verminderen van bepaalde consumptie	0.0%	5.9%	37.3%	52.9%	3.9%
Weigeren van bepaalde aankopen	0.0%	15.7%	43.1%	37.3%	3.9%



Wat motiveert circulair consumptiegedrag?

- Zorgen rond het milieu is de sterkste drijfveer
- Deelnemers willen het goed doen voor toekomstige generaties
- Circulair leven zorgt voor verbinding, trots en plezier
- Financiële besparingen spelen mee, maar waarden en verantwoordelijkheid wegen zwaarder
- Invloed vanuit sociale kringen lijkt de minst belangrijke factor
- Circulaire consumptie wordt vooral gelinkt met spullen en voedsel en minder met energie en mobiliteit

Drempels voor circulair gedrag

- Producten zijn niet duurzaam of repareerbaar genoeg
- Reparatie- en hergebruik zijn vaak duur of moeilijk toegankelijk
- Circulaire keuzes Kosten extra tijd en planning
- Veel deelnemers missen kennis over welke keuzes het meest effect hebben
- Goedkope online producten en sociale media stimuleren overconsumptie
- Veel lokale initiatieven missen ruimte, zichtbaarheid en ondersteuning



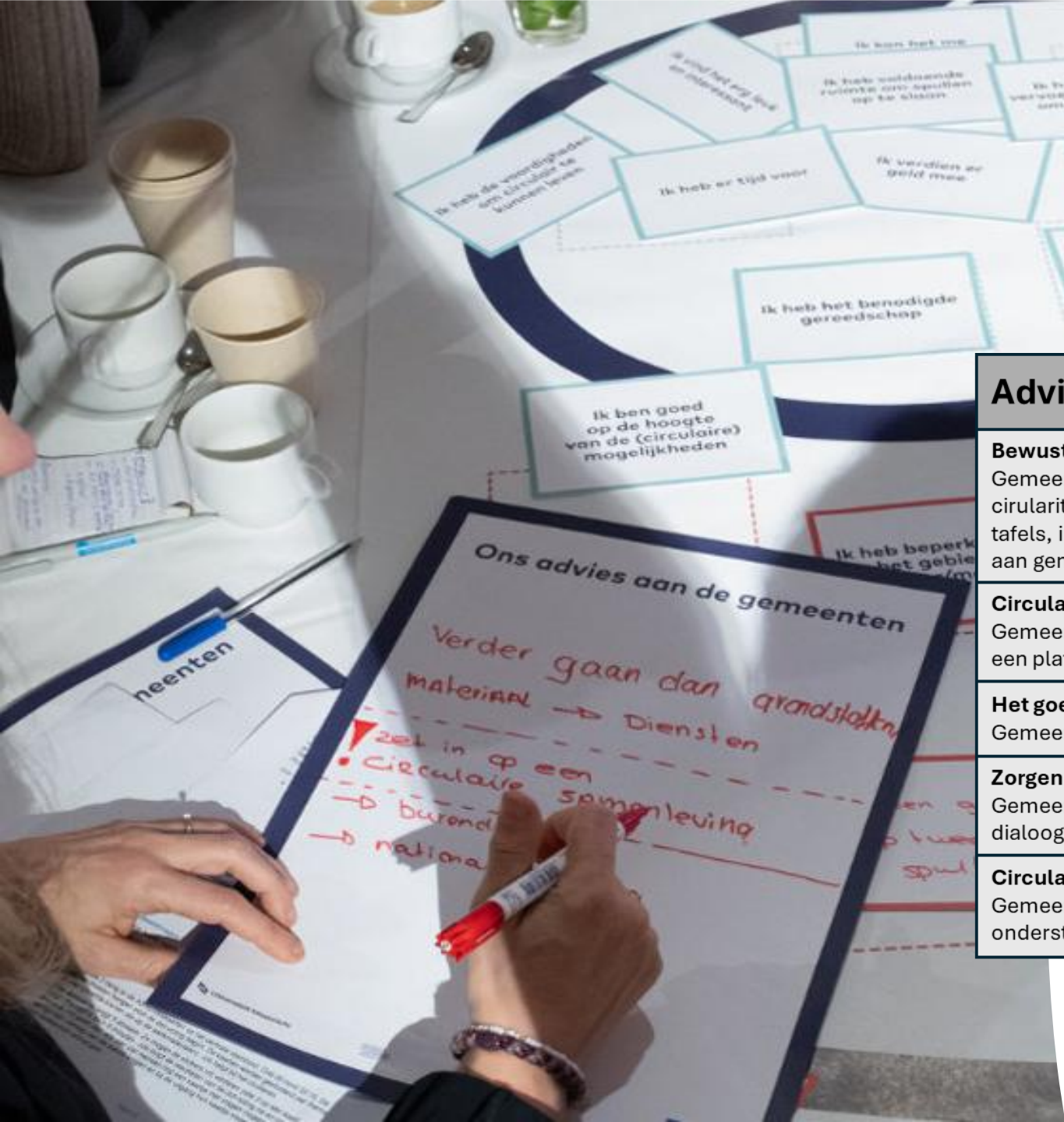
Circulair burgerschap

Acties om anderen, Overheden, bedrijven en de gemeenschap te beïnvloeden

- 78% probeert het goede voorbeeld te geven in de eigen omgeving
- Veel deelnemers praten met vrienden en familie over circulariteit, maar weinig via online platforms
- Stemmen en petitieën zijn veelvoorkomende vormen van betrokkenheid
- Minder mensen nemen deel aan protesten of zoeken direct contact met beleidsmedewerkers
- De ervaren invloed op bedrijven, vooral grote organisaties, is beperkt
- Kleine, maar zeer gedreven groep vrijwilligers – 15%
- Gemeenschapsinitiatieven bestaan, maar hebben sterke netwerken en meer zichtbaarheid nodig - Gebrek aan tijd



Adviezen van inwoners aan gemeenten



Advies

Bewustwording over circulaiteit vergroten

Gemeenten zetten zich in voor de circulaire samenleving en maken inwoners bewust van circulariteit. Bijvoorbeeld via workshops, diners, cadeau- of recyclebonnen, evenementen, ronde tafels, informatiemarkten, seizoensgebonden activiteiten, buurhuizen en scholen. Zo bouwen zij aan gemeenschapsgevoel en werken zij samen met circulaire initiatieven.

Circulaire initiatieven zichtbaar maken

Gemeenten versterken circulaire initiatieven en maken ze zichtbaarder voor inwoners. Zij bieden een platform aan goede initiatieven.

Het goede voorbeeld geven

Gemeenten geven zelf het goede voorbeeld als het gaat om circulair gedrag

Zorgen voor de juiste mensen

Gemeenten zorgen dat gemotiveerde ambtenaren werken aan circulaire thema's: mensen die de dialoog aangaan en samenwerken met bedrijven, inwoners en andere partijen in de gemeente.

Circulaire initiatieven faciliteren

Gemeenten faciliteren circulaire initiatieven, bijvoorbeeld door ruimte, infrastructuur of andere ondersteuning te bieden.

Circulaire bewonersinitiatieven

*Jean-Marc Ziadé van Voedselbank Maastricht
Leo de Groot van Parkstad in Transitie
Juul Jeurninck-Janssen van Goede Morgen*

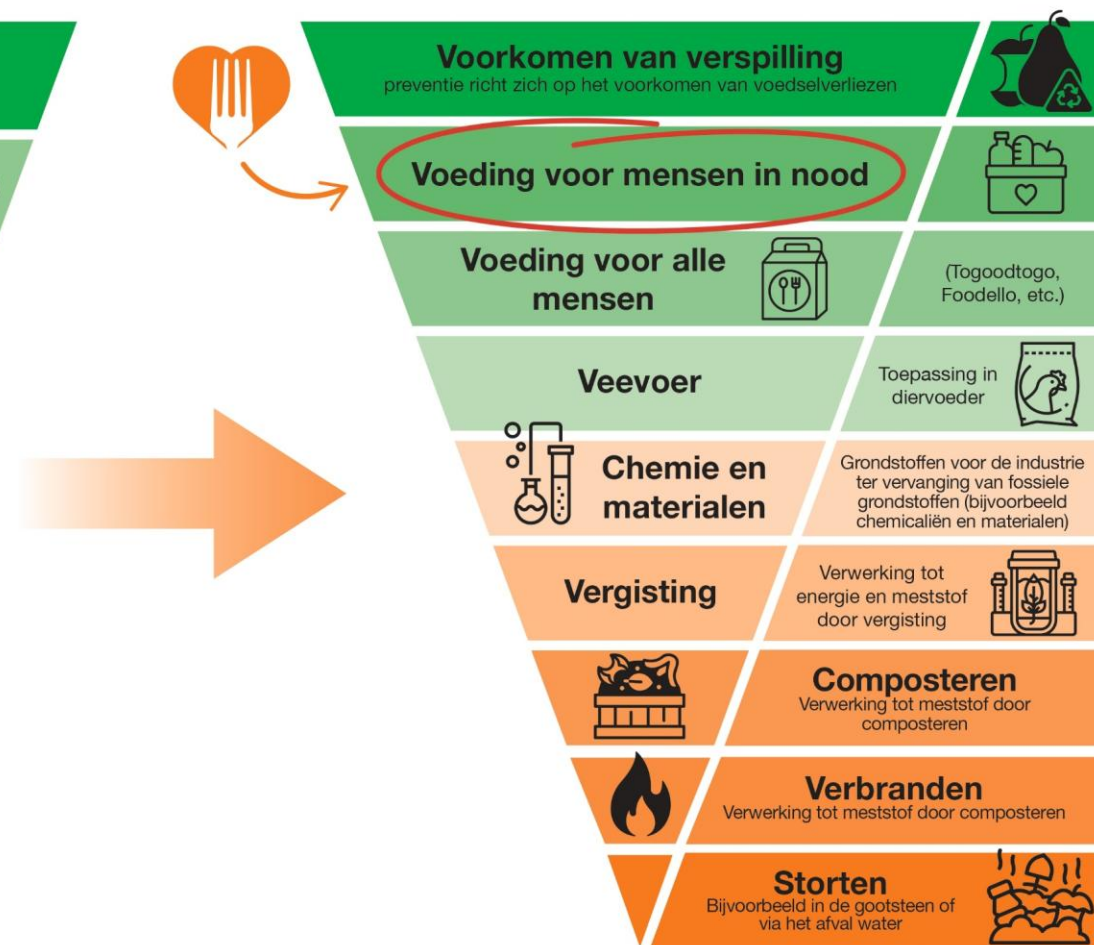
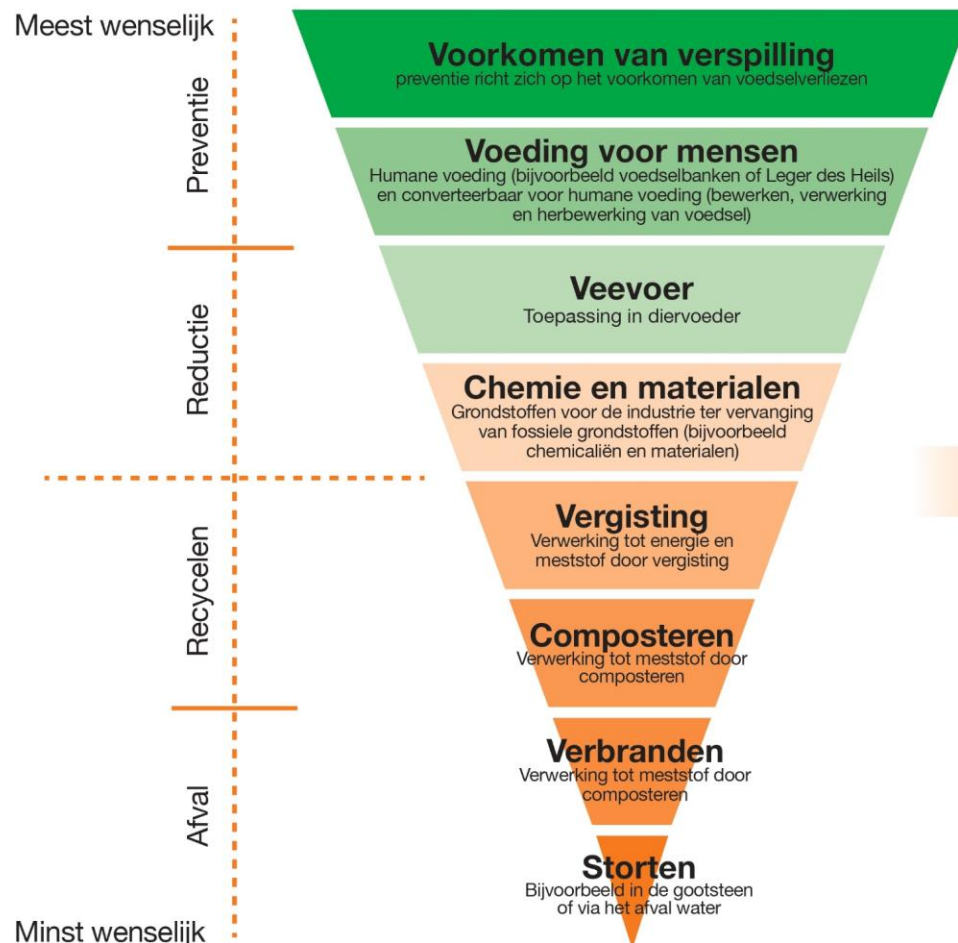


voedselbankmaastricht.nl

De ladder van Moerman



VOEDSELBANKEN.NL
Maastricht







Samen duurzamer met P.i.T.

Repair Café

Weggoaien? Mooi niet!

PARKSTAD LIMBURG

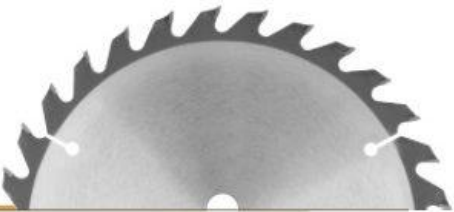


Permacultuur



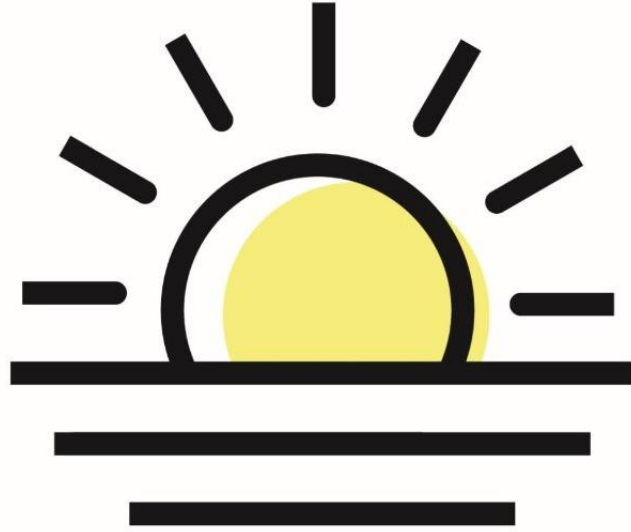






HEERLEN STADSWERKPLAATS





**Goede
Morgen**

vooreengoedemorgen.nl

Missie Goede Morgen



Goede Morgen is hét centrale platform voor de Westelijke Mijnstreek op het gebied van duurzaamheid in de volle breedte:

**kennis, inspiratie en samenwerking
voor een duurzame samenleving.**

We bieden onafhankelijke en toegankelijke informatie, praktische handvatten en een inspirerende ontmoetingsplek.

Door inwoners, ondernemers, scholen en partners te verbinden, bouwen we samen aan een toekomstbestendige samenleving.

Gemeente *Stein*



Hoe doen we dat?



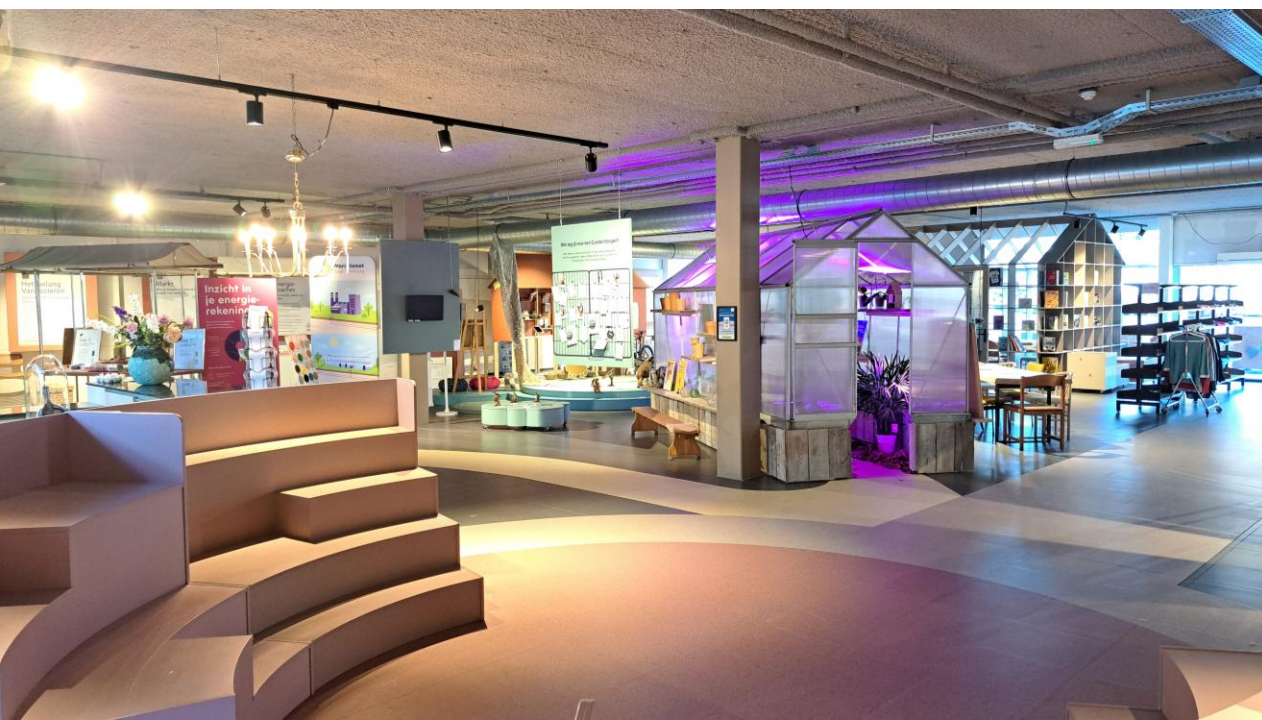
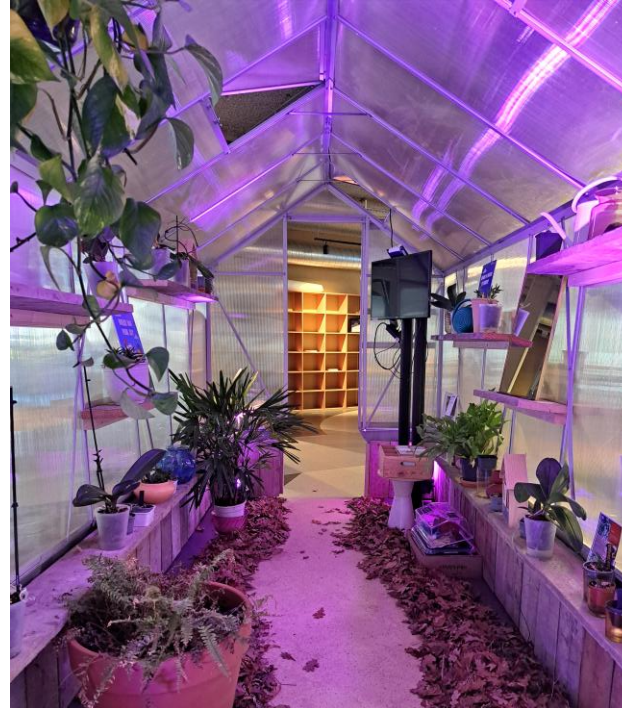
Met Goede Morgen brengen we kennis, middelen en inspiratie.

- In het Galfetti pand, als fysieke, openbare locatie.
- Met de Goede Morgen bus in de wijken en op scholen.

Voor iedereen. We maken duurzaam leven de standaard, zodat bewust kiezen voor een groene en gezonde toekomst de norm wordt. Niet de uitzondering.

Gemeente **Stein**







Wat doen we?



Exposities



Helpen



Voeding



Energie advies



Leren



Zadenbieb



Innovatie



Afval scheiden



Advies



Informatie



Ontdekhoek



Wonen / werken



Repareren



Koffie/thee



Ruilen



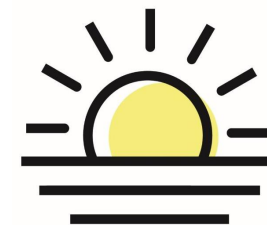
Markt



Maken



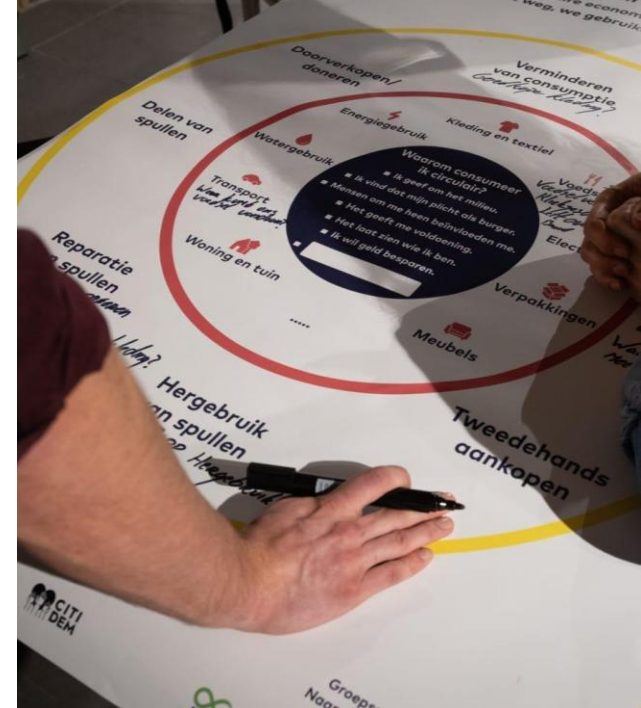
Ontmoeten



Goede
Morgen

Gemeente *Stein*





Met wie?

We werken graag samen met stakeholders in de Westelijke Mijnstreek.

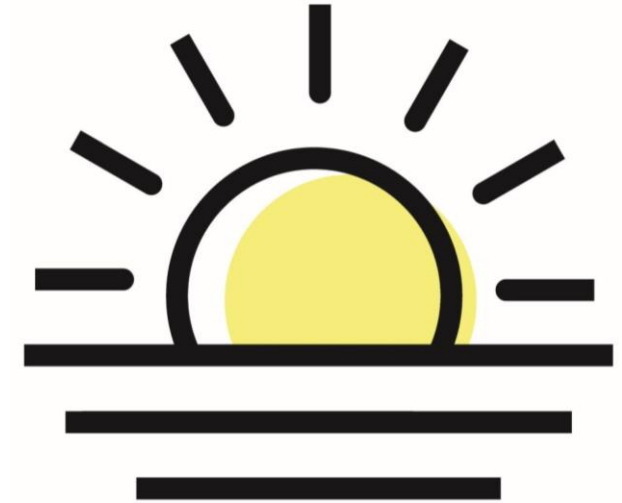
- Inwoners
- Ondernemers
- Onderwijs



Wat doe jij voor een Goede Morgen?

Elke kleine stap,
draagt bij aan een grote verandering.

Samen maken we het verschil,
en zetten we de Westelijke Mijnstreek
op de kaart als een plek waar duurzaam
en bewust leven vanzelfsprekend is!



Goede Morgen

Gemeente *Stein*



Gesprek over de ervaringen van inwonersinitiatieven

Doorverkopen/
doneren

Energiegebruik

Kleding

delen van
spullen

Watergebruik

Transport

Wonen
Voedsel
Vereniging

Waarom consument
ik circulair?

- Ik geef om het milieu
- Ik vind dat mijn plicht als burger
- Mensen om me heen beïnvloeden
- Het geeft me voldoening
- Het laat zien
- Ik wil